

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

RESSURSANALYSE FOR 2018

UTGIFTER OG BEMANNING I POLITIET

INNHold

1	SAMMENDRAG	3
2	INNLEDNING.....	5
2.1	Formål.....	5
2.2	Innretning og avgrensning	5
2.3	Organisatoriske endringer i politiet	6
3	OVERORDNET UTVIKLING I UTGIFTER.....	7
3.1	Generelle nøkkeltall.....	7
3.1.1	Regnskapsførte utgifter	7
3.1.2	Driftsutgifter	7
3.2	Overordnet fordeling av driftsutgifter.....	8
3.2.1	Fordeling av politiets driftsutgifter.....	8
3.2.2	Fordeling av driftsutgifter i politidistriktene	8
3.2.3	Fordeling av driftsutgifter i særorganene.....	10
3.2.4	Fordeling av driftsutgifter i andre enheter	11
3.3	Politidistriktenes økonomiske handlingsrom	12
4	PERSONELLUTGIFTER	15
4.1	Personellutgifter.....	15
4.2	Lønnsutgifter	16
4.3	Overtid i politiet.....	16
5	ANDRE DRIFTSUTGIFTER	19
5.1	Eiendom, bygg og anlegg (EBA)	19
5.1.1	Husleie i politidistriktene.....	20
5.1.2	Husleie i særorgan og andre enheter	20
5.2	Materiellutgifter	21
5.2.1	IKT-materiell	21
5.2.2	Transport.....	22
5.2.3	Utgifter til bil	23
5.3	Tjenester	25
5.3.1	IKT-tjenester.....	25
5.3.2	Tjenesteutgifter i politidistriktene.....	26
6	BEMANNING OG DEKNINGSGRAD	28
6.1	Bemanning	28
6.2	Dekningsgrad	31
6.3	Fremskriving av bemanning og dekningsgrad	33
6.4	Geografiske og funksjonelle driftsenheter.....	34
6.4.1	Funksjonelt organisert, men geografisk plassert	36
6.5	Årsverk i politiet per kommune	37
6.6	Årsverkskostnader i politiet	39
7	VEDLEGG 1. DATAKILDER OG DATABEHANDLING	41
8	VEDLEGG 2. ANTALL ÅRSVERK FOR SIVILE OG JURISTER ..	42
9	VEDLEGG 3. INNHOLD I DE ULIKE UTGIFTSPOSTENE	43

1 SAMMENDRAG

Politiets ressursanalyse skal understøtte en kunnskapsbasert styring av ressursene i politiet.

Driftsutgifter samlet

Som for foregående år var det en klar styrking av politiets budsjetter for 2018. Driftsutgiftene utgjorde 18,0 mrd. kroner i 2018, en økning på 727 mill. kroner sammenlignet med 2017, målt i nominelle kroner. Det var særlig politidistriktenes budsjetter som ble styrket med en reell økning i driftsutgiftene på 2,6 prosent fra 2017 til 2018, målt i faste 2018-kroner.

Driftsutgiftene i særorganene var om lag uendret, mens driftsutgiftene i andre enheter ble redusert med 2,1 prosent i samme periode. Blant andre enheter var det Politiets fellestjenester, Politidirektoratet og Politihøgskolen som hadde lavere driftsutgifter i 2018 enn i 2017, målt i faste priser.

Personell

Utgiftene til personell utgjorde 75 prosent av de totale driftsutgiftene i 2018, på lik linje med tidligere år. I politidistriktene utgjorde denne andelen 81 prosent i 2018. Til sammenligning utgjorde utgifter til personell som andel av de totale driftsutgiftene 80 prosent i særorganene og 51 prosent i andre enheter. Overtidsbruken per årsverk har blitt redusert i perioden 2014 - 2018. Årsverkskostnaden for en polititjenesteperson kan grovt anslås til 1,0 – 1,3 mill. kroner avhengig av type stilling.

Det var totalt 16 716 årsverk i politiet i 2018, målt som årlig gjennomsnitt. Totalt sett har antall politistillinger i etaten økt med 1 221 årsverk siden 2014, målt som årlig gjennomsnitt. 1 107 av disse stillingene har gått til styrking av bemanningen i politidistriktene. Fra 2017 til 2018 økte antall politiårsverk med 4 prosent, mens antall sivile årsverk og antall juristårsverk økte med 2 prosent i samme periode. Politidekningen – målt som antall politiårsverk per 1 000 innbygger – økte fra 1,81 ved utgangen av 2017 til 1,86 ved utgangen av 2018, målt som årlig gjennomsnitt. Forutsatt at det tilsettes i de 186 stillingene som det er bevilget midler til i 2019 og de 48 stillingene som gjenstår for å nå måltallet for 2018, vil dekningsgraden bli 1,98 ved utgangen av 2019 (målt ved bemanningsstatus per 31.12.2019). For å nå 2 per 1 000 ved utgangen av 2020, må etaten øke med ytterligere 203 årsverk i 2020 inkl. PST (den sentrale enhet).

Politidistriktene organiseres med lederstøttestaber og med funksjonelle og geografiske driftsenheter. De geografiske driftsenhetene har hovedansvaret for politioppgavene innenfor et geografisk område. De funksjonelle driftsenhetene er bygget opp for å støtte disse. Samlet sett er om lag 60 prosent av politiårsverkene organisert på geografiske driftsenheter ved utgangen av 2018. Fordelingen er i tråd med politiske intensjoner. Det er imidlertid store distriktsvise forskjeller. Siden før Nærpolitireformen ble iverksatt har det vært en reduksjon i antall årsverk i politiet i om lag 200 kommuner og en oppgang i om lag 110 kommuner. Om lag halvparten av reduksjonen i antall kommuner kan direkte forklares med færre hovedseter og færre tjenestesteder. Hvor de ansatte i politiet har sitt arbeidssted gir ikke et uttrykk for hvor politiet leverer tjenester. I forbindelse med nærpolitireformen har det blitt etablert flere tjenester som har som oppgave å forebygge, etterforske og påtale kriminalitet i hele politidistriktet.

Eiendom, bygg, og anlegg (EBA)

Utgiftene til EBA utgjorde 9 prosent av de totale driftsutgiftene i etaten i 2018, på linje med nivået de siste årene. Husleie er den største undergruppen innenfor EBA-utgiftene og utgjorde i 2018 om lag 84 prosent av de totale EBA-utgiftene. Husleieutgiftene per årsverk i politidistriktene var i gjennomsnitt 72 280 kroner i 2018. Disse utgiftene blir drevet av ulike forhold som motvirker hverandre. På den ene siden har nedlegging av tjenestekontor i forbindelse med nærpolitireformen og kraftig vekst i antall ansatte bidratt til en effektivisering i form av færre kvadratmeter tilgjengelig per ansatt. På den andre siden har det vært en økning i gjennomsnittlig kvadratmeterpris i husleie. Det skyldes blant annet at man i flere politidistrikt har flyttet inn i nye politibygger med et betydelig høyere gjennomsnittlig prisnivå.

Materiell

Materiellutgifter utgjorde 1,93 mrd. kroner, tilsvarende 11 prosent, av politiets totale driftsutgifter i 2018. For politiet samlet sett var det utgifter til IKT-materiell som utgjorde den største materiellutgiften. I politidistriktene var det transportutgifter som var den største materiellutgiften. Herunder var utgifter til bil den største komponenten. Politidistriktene hadde samlet sett bilutgifter tilsvarende 293 mill. kroner i 2018, der innkjøp av bil utgjorde om lag 154 mill. kroner av dette.

Tjenester

Tjenester er en utgiftspost som dekker kjøp av tjenester fra private firmaer, selvstendig næringsdrivende og andre offentlige etater. I 2018 utgjorde kostnader tilknyttet tjenester 849 mill. kroner i politiet, eller 5 prosent av driftsutgiftene. Det var utgifter til IKT-tjenester som utgjorde majoriteten av disse utgiftene med 56 prosent. En stor del av disse midlene blir brukt til innleie av ekstern bistand i forbindelse med utvikling av nye tjenester i politiet. Politidistriktene sto for 30 prosent av tjenesteutgiftene i 2018. I overkant av halvparten av dette var utgifter til lege- og tolketjenester.

Politidistriktenes handlingsrom

På tross av økte budsjetter er den økonomiske situasjonen stram for politidistriktene. Det kortsiktige, økonomiske handlingsrommet beskriver politidistriktets frie driftsmidler på kort sikt. Med frie driftsmidler menes de budsjettmidlene som politidistrikt har tilgjengelig når de «faste» utgiftene er dekket. Disse midlene skal blant annet dekke utgifter til drift og innkjøp av biler, politiutstyr, reiser, kurs og ekstern bistand. I gjennomsnitt har politidistriktene i overkant av 130 000 kroner igjen målt ved differansen mellom driftsutgifter og lønn og husleie per årsverk i distriktet. Det kortsiktige, økonomiske handlingsrommet i politidistriktene ble noe svekket fra 2014 til 2015, men har vært om lag på samme nivå etter det. Handlingsrommet er mer krevende i 2018 enn indikatoren isolert sett tilsier. Det skyldes blant annet at indikatoren ikke fanger opp at de lokale lønnsforhandlingene i 2018 får effekt fra 2019 siden lønnsforhandlingene ble forsinket.

Tallgrunnlaget i rapporten

Tallgrunnlaget for alle tabeller og figurer i rapporten, finnes tilgjengelig på <https://www.politi.no/>

2 INNLEDNING

2.1 Formål

Ressursanalysen har til formål å understøtte en kunnskapsbasert styring av ressursene i politiet. En forutsetning for målrettet styring av ressursbruken, er kunnskap om hvordan tildelte ressurser fordeles og benyttes. Ressursanalysen gir kunnskap om hvordan bevilgningene til etaten er blitt anvendt over tid. Åpenhet om slike nøkkeltall gjør informasjon om ressursbruken i politiet mer tilgjengelig og gir et bedre grunnlag for å kunne sammenligne enheters ressursbruk, internt over tid og med hverandre. Dyptgående analyser av ressursdisponeringen i det enkelte politidistrikt, særorgan og andre enheter, er ikke innenfor rammen av denne rapporten.

Hovedmålgruppene for rapporten er beslutningstakere i politiet og Justis- og beredskapsdepartementet, samt organisasjonene i politiet. Siden politiets innsats og resultater har bred interesse i samfunnet er også samfunnsaktører generelt målgruppe for rapporten.

2.2 Innretning og avgrensning

For åttende år på rad er ressursanalysen for politiet utarbeidet. I likhet med foregående rapporter presenteres det tall enten for politiet i sin helhet, de enkelte enhetene eller en gruppering av politiets enheter inn i henholdsvis politidistrikt, særorgan og andre enheter.

- **Politidistrikt** består av alle de 12 politidistriktene.
- **Særorgan** består av Kripos, ØKOKRIM, Politiets utlendingsenhet og Utrykningspolitiet.
- **Andre enheter** består av Grensekommissariatet, Nasjonalt ID-senter, Politihøgskolen¹, Politidirektoratet, Namsfogden i Oslo², Politiets IKT-tjenester og Politiets fellestjenester.

Rapporten dekker i hovedsak årene fra 2014 til 2018. Følgende budsjett- og regnskapskapitler i Statsbudsjettet omfattes av analysen:

- 440 Politi- og lensmannsetaten (med unntak av Grensekommissariatet og Politihøgskolen)
- 442 Politihøgskolen
- 448 Grensekommissariatet

Spesielle driftsutgifter, tilknyttet asylsaker og andre utlendingssaker, er ikke inkludert i analysen, med unntak av i figur 3.1.

Med utgangspunkt i kontoplanen er driftsutgiftene i politi- og lensmannsetaten fordelt på de fem utgiftsgruppene personell, eiendom, bygg og anlegg (EBA), materiell, tjenester og diverse. Hva som inngår i de enkelte utgiftsgruppene, er nærmere spesifisert i de delkapitlene som omhandler de enkelte gruppene.

Politiets sikkerhetstjeneste er ikke inkludert i analysen. Justis- og beredskapsdepartementets egne bevilgninger og Sysselmannen på Svalbard er heller ikke inkludert i analysen.

Fra 2017 til 2018 økte den gjennomsnittlige konsumprisindeksen med 2,7 prosent. Utviklingen i denne indeksen brukes for å gjøre om nominelle tall til 2018-verdier i rapporten.

Fra og med 1. januar 2017 belastes pensjonskostnader alle enheter i statsforvaltningen. Dette utgjorde i overkant av 1 mrd. kroner for politiet i 2017. Disse kostnadene er inkludert i tallgrunnlaget for 2017 og 2018 i årets Ressursanalyse.

¹ Politihøgskolen er formelt sett et særorgan, men er av praktiske grunner plassert i andre enheter i denne rapporten.

² Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallgrunnlaget for 2017 inngår Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1 2017.

2.3 Organisatoriske endringer i politiet

I løpet av de årene som dekkes av rapporten er det gjort flere organisatoriske endringer i og mellom enhetene i politiet. Disse organisatoriske endringene vil kunne innvirke på sammenlignbarheten til enhetene internt over tid og med hverandre.

- Fra 1. januar 2017 ble ATK-senteret (Automatisk trafikkontroll), som tidligere var organisert under Møre og Romsdal politidistrikt, slått sammen med Utrykningspolitiet. I og med sammenslåingen ble om lag 25 årsverk flyttet fra Møre og Romsdal politidistrikt til Utrykningspolitiet.
- I november 2017 ble Vanylven kommune, som tidligere var organisert i Vest politidistrikt, overført til Møre og Romsdal politidistrikt. Overføringen bidro til at fire årsverk ble flyttet fra Vest politidistrikt til Møre og Romsdal politidistrikt.
- Fra 1. mai 2017 ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt og slått sammen³ med hhv. Troms og Nordland politidistrikt, hvilket også bidro til at årsverk og driftsmidler ble fordelt fra Nordland til Troms politidistrikt.
- Namsfogdene i de store byene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger var tidligere egne forvaltningsenheter. Namsfogdene i Bergen, Stavanger og Trondheim ble underlagt hhv. Hordaland politidistrikt, Rogaland politidistrikt og Sør-Trøndelag politidistrikt i 2008. Namsfogden i Oslo ble underlagt Oslo politidistrikt i 2017.
- I perioden 2008-2017 ble det etablert barnehus i 12 politidistrikt.
- Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester etablert i 2013, som i dag inngår i Finnmark politidistrikt.
- Det ble opprettet Støttesenter for kriminalitetsutsatte i politidistriktene høsten 2017.
- Kripas startet etableringen av et nasjonalt cyberkrimsenter, NC3, i 2018. Foreløpig er det kun tilsatt ansatte Kripas allerede hadde, eller som man har fått gjennom særlige tildelinger (80 årsverk). Målsetningen for NC3 er rundt 200 årsverk i 2021. NC3 vil speile Europol's cyberkrimsenter EC3 og lignende sentre i andre europeiske land.
- Siden 1. januar 2017 har antallet fast ansatte i Politiets utlendingsenhet blitt redusert med om lag 150 personer. Bakgrunnen for dette er lave ankomster av asylsøkere over tid, og at Politiets utlendingsenhet må tilpasse bemanningen til forventede oppgaver og betydelige kutt i budsjetter.
- I 2017 overtok Politiets fellestjenester oppgaver knyttet til lønn- og regnskap fra politidistriktene og etablerte et senter for lønn- og regnskap i Kristiansund. Denne etableringen ble ferdig i 2017. I tillegg ble arbeidsoppgaver knyttet til EBA, som renholds- og kantinedrift, sekvensielt overført fra politidistriktene til Politiets fellestjenester i 2017 og 2018. Det var kun politidistriktene som hadde lønnet personell til disse oppgavene som fikk overflyttet personellet og utgiftene til Politiets fellestjenester. For politidistriktene som kjøper disse tjenestene er utgiftene fortsatt i budsjettene/regnskapene. Ved utgangen av 2018 var det kun personalløpet for ansatte på PHS som gjensto.
- Politiets Data- og materielltjeneste ble delt på Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjenester i mars 2014. I forbindelse med at Politiets IKT-tjenester ble tillagt det samlede ansvaret for IKT i etaten, herunder samband (HSO-prosjektet), ble det i 2016 og 2017 overført oppgaver og medarbeidere fra politidistriktene. I tillegg ble sambandsenheten i Politiets fellestjenester overført til Politiets IKT-tjenester med om lag 20 årsverk. Nye stillinger ble også etablert, både for å erstatte bruk av eksterne konsulenter og for å kunne håndtere økt oppgavemengde. En oppbemanning av et døgnåpent senter for overvåking og support medførte videre en økning på om lag 15 årsverk i Politiets IKT-tjenester i 2017. I 2018 økte bemanningen i denne enheten ytterligere med om lag 20 årsverk som følge av oppbygging av funksjoner innenfor informasjonssikkerhet og beredskap, økt behov for kompetanse på mobile løsninger, samt innveksling av konsulenter.

I rapporten analyseres utgiftssiden i politiet. Inntektssiden behandles gjennomgående ikke⁴, da gebyrinntekter og bøter som politiet regnskapsfører overføres til statskassen. Det blir imidlertid korrigert for internhandel, se vedlegg 1 for en nærmere beskrivelse.

³ I en overgangsperiode 1.1.2016-30.4.2017 ble Midtre Hålogaland politidistrikt styrt av Nordland politidistrikt og regnskaps- og bemanningstall for Midtre Hålogaland inngår i denne perioden i Nordland politidistrikt.

⁴ Med unntak av refusjoner fra NAV.

3 OVERORDNET UTVIKLING I UTGIFTER

3.1 Generelle nøkkeltall

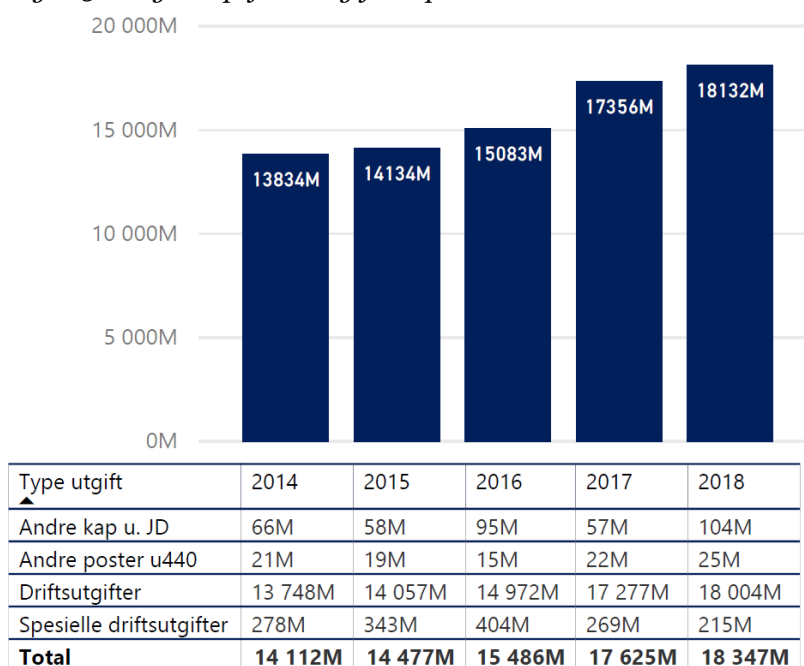
3.1.1 Regnskapsførte utgifter

I 2018 var de totale nominelle regnskapsførte utgiftene i politiet 18,3 mrd. kroner, se figur 3.1. Driftsutgiftene utgjorde 18,0 mrd. kroner i 2018, en økning på 4,2 prosent fra året før. Fra og med 2017 ble pensjonskostnader budsjettetert som driftsutgifter i politiet, og effekten av denne endringen er at driftsutgiftene fra 2017 ligger på et høyere nivå enn tidligere år, jf. figur 3.1.

Spesielle driftsutgifter er knyttet til asyl og andre utlendingssaker. Som det fremgår av figuren har spesielle driftsutgifter vært på et lavere nivå de siste årene sammenlignet med tidligere år. Det er kun driftsutgifter som brukes videre i rapporten.

Med mål om å gjøre offentlig forvaltning mer effektiv, innførte Regjeringen i 2015 en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen). Det forutsettes i reformen at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive, og at deler av «gevinsten fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene» overføres til fellesskapet gjennom de årlige budsjettene. Dette utgjorde 117 mill. kroner for politiet i 2018.

Figur 3.1 Regnskapsførte utgifter i politiet. Nominelle tall. Tall i mill. kroner. 2014- 2018¹⁾

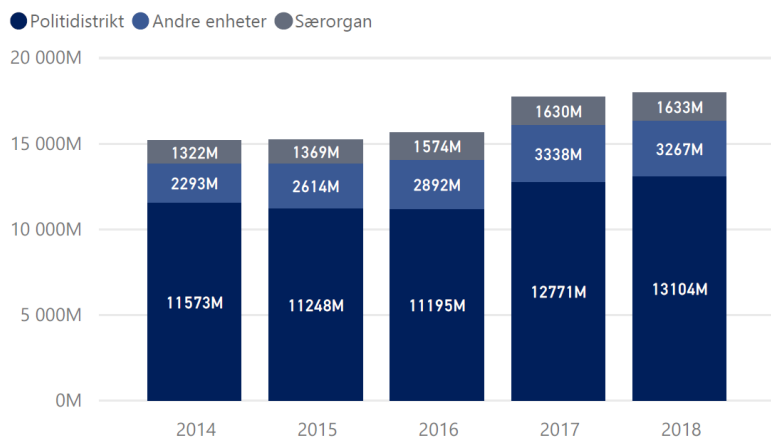

¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2017. Fra 1. januar 2017 ble pensjonskostnader utgiftsført som en driftsutgift. Kilde: Politidirektoratet

3.1.2 Driftsutgifter

Politidistriktene har samlet sett økt driftsutgiftene fra 2017 til 2018. Driftsutgiftene i særorganene var om lag uendret, mens andre enheter hadde lavere driftsutgifter i 2018 enn i 2017. Driftsutgiftene i politidistriktene økte reelt med 2,6 prosent fra 2017 til 2018, se figur 3.2. Realveksten i driftsutgiftene til særorgan og andre enheter var henholdsvis 0,2 og -2,1 prosent fra 2017 til 2018. Både særorgan og andre enheter hatt en vekst i driftsutgiftene fra 2017 til 2018, målt i nominelle kroner.

Figur 3.2 Driftsutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter i politiet. Faste 2018-kroner. Tall i mill. kroner. 2014-2018¹⁾

¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2017. Fra 1. januar 2017 ble pensjonskostnader utgiftsført som en driftsutgift. Kilde: Politidirektoratet

3.2 Overordnet fordeling av driftsutgifter

3.2.1 Fordeling av politiets driftsutgifter

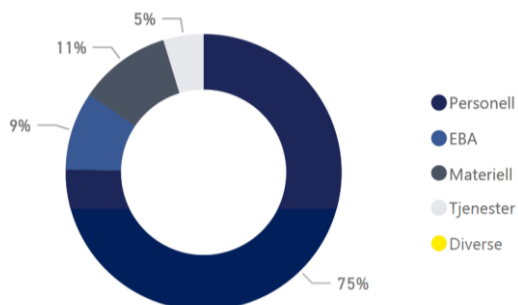
Som det fremkommer av tabell 3.1 og figur 3.3 var den største utgiftsposten i politiet personellutgifter, og utgjorde om lag 75 prosent av de totale driftsutgiftene i 2018. Personellutgiftene var den eneste utgiftsposten som var høyere i 2018 enn i 2017, målt i faste 2018-kroner.

Tabell 3.1 Driftsutgifter i politiet. Tall i mill. kroner. Faste 2018-kroner. 2017-2018

Utgiftspost	2017	2018	Endring i mill. kroner	Endring i %
1. Personell	13 215M	13 569M	354M	2,68 %
2. EBA	1 662M	1 645M	-17M	-1,02 %
3. Materiell	1 978M	1 933M	-44M	-2,25 %
4. Tjenester	874M	849M	-25M	-2,84 %
5. Div	11M	8M	-3M	-26,63 %
Total	17 739M	18 004M	264M	1,49 %

Kilde: Politidirektoratet

Figur 3.3 Fordeling av politiets driftsutgifter. Prosent. 2018

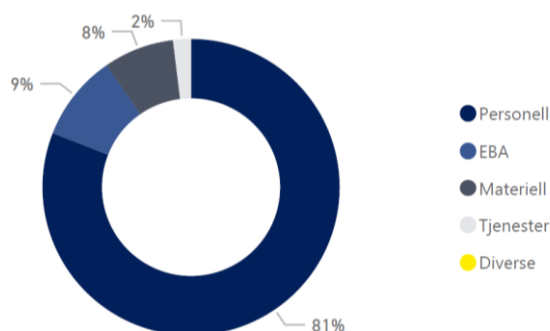

Kilde: Politidirektoratet

3.2.2 Fordeling av driftsutgifter i politidistriktene

Personellutgiftene utgjorde 81 prosent av de samlede driftsutgiftene i politidistriktene i 2018, se figur 3.4. Denne andelen er 6 prosentpoeng høyere enn for etaten samlet. Andelen EBA-utgifter i politidistriktene utgjorde 9 prosent i 2018.

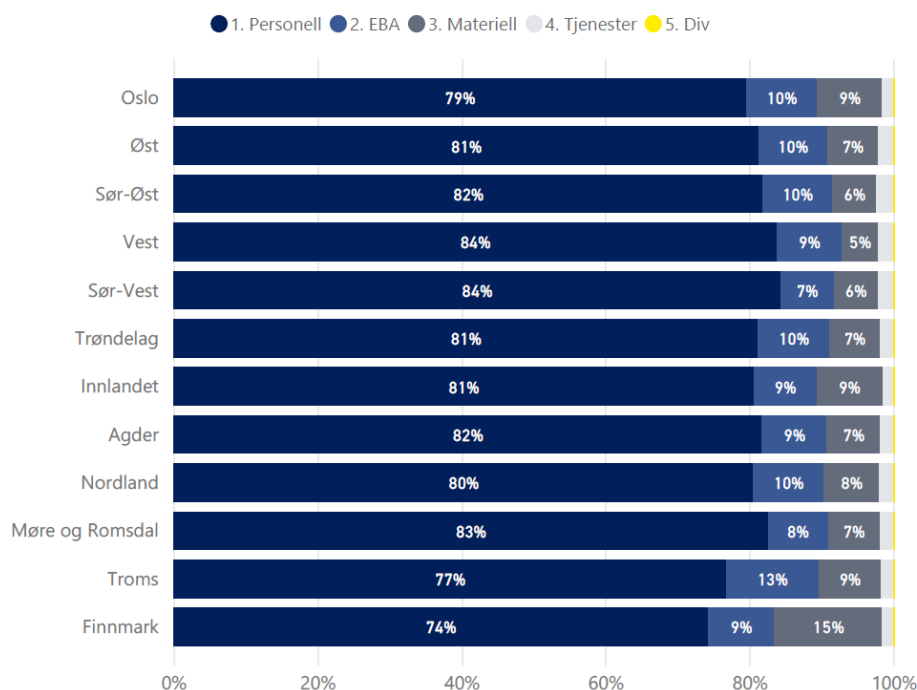
Figur 3.4 Fordeling av politidistriktenes driftsutgifter. Prosent. 2018

Kilde: Politidirektoratet

I figur 3.5 vises fordelingen av politidistriktenes driftsutgifter per enhet. Personell- og EBA-utgiftenes samlede andel utgjorde mellom 89-92 prosent i alle politidistriktene, med unntak av Finnmark politidistrikt hvor andelen var 83 prosent. Andelen EBA-utgifter i Troms politidistrikt økte fra 11 prosent i 2017 til 13 prosent i 2018 og var betydelig høyere enn politidistriktenes gjennomsnittsandelen på 9 prosent. En av årsakene til dette var at Troms politidistrikt i 2018 gjennomførte en rekke ombygninger i forbindelse med Pass- og ID-prosjektet (POID) og sikkerhetstiltak som bidro til å øke EBA-andelen. Dette ble hovedsakelig finansiert gjennom å holde stillinger vakante, som igjen medførte at andelen personellutgifter ble lavere.

Figur 3.5 Fordeling av politidistriktenes driftsutgifter. Prosent. 2018

Kilde: Politidirektoratet

I figur 3.6 fremkommer utviklingen i driftsutgiftene per politidistrikt i perioden 2017-2018.⁵ De samlede driftsutgiftene ble redusert i Nordland politidistrikt og Vest politidistrikt med henholdsvis -1,6 og -4,2 prosent i denne perioden. Betydelige utgifter i forbindelse med Sykkel-VM i 2017 var en av årsakene til nedgangen for Vest politidistrikt. Sykkel-VM medførte en samlet utgift for Vest politidistrikt på om lag 32 millioner kroner.⁶

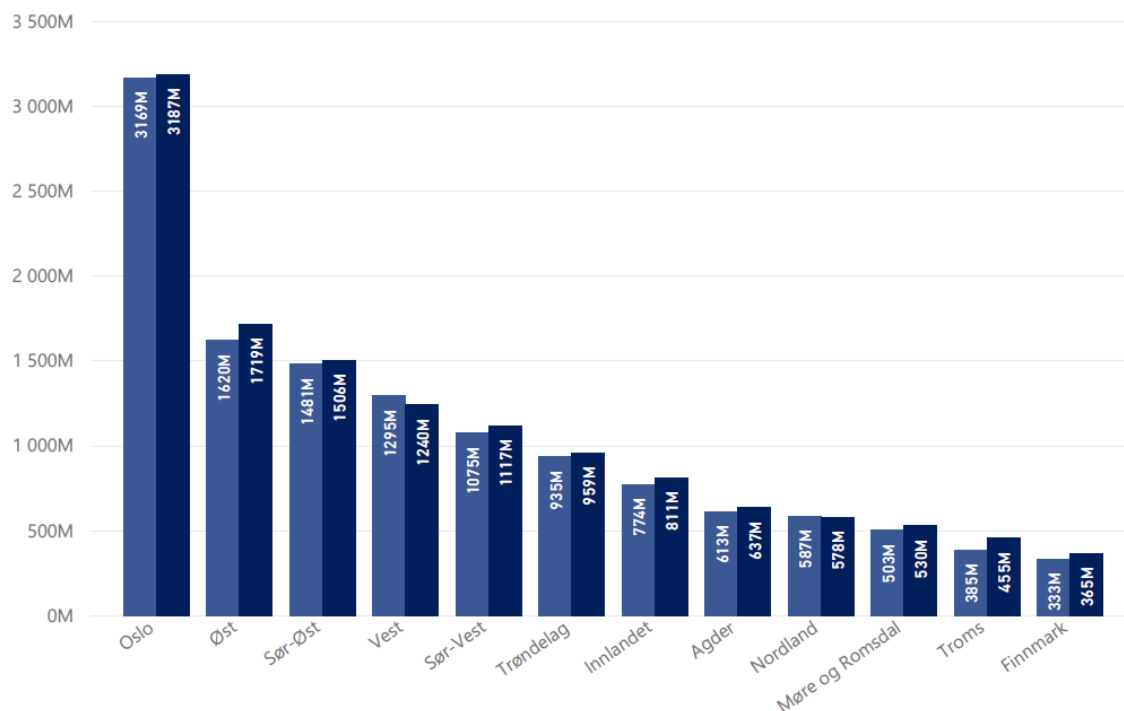
⁵ I 2017 og 2018 ble arbeidsoppgaver knyttet til EBA, som renholds- og kantinedrift, sekvensielt overført fra politidistriktene til Politiets fellestjenester for de politidistriktene som hadde lønnet personell til disse oppgavene. Denne endringen har bidratt til en reduksjon i driftsutgifter for disse enhetene.

⁶ Tallet er basert på egne beregninger fra Vest politidistrikt.

I forbindelse med at deler av Midtre Hålogaland politidistrikt ble overført fra Nordland politidistrikt til Troms politidistrikt i mai 2017, ble også budsjett og ansvar for kostnader overført mellom politidistriktene. For disse enhetene er derfor ikke tallene for 2017 og 2018 direkte sammenlignbare. Dette forklarer noe av reduksjonen i driftsutgiftene i Nordland og økningen i driftsutgiftene i Troms politidistrikt (18,2 prosent).

Figur 3.6 Driftsutgifter per politidistrikt. Tall i mill. kroner. Faste 2018-kroner. 2017-2018

Ar ● 2017 ● 2018

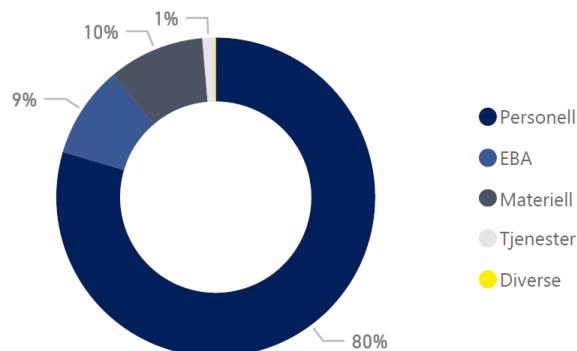

Kilde: Politidirektoratet

3.2.3 Fordeling av driftsutgifter i særorganene

Kripes, Politiets utlendingsenhet, ØKOKRIM og Utrykningspolitiet utgjør gruppen særorganer i denne rapporten. Særorganene har en fordeling av driftsutgifter som er forholdsvis lik politidistriktene, se figur 3.7. Andelen personell- og EBA-utgifter utgjør henholdsvis 80 og 9 prosent av særorganenes totale driftsutgifter i 2018. Andelen materiell- og tjenesteutgifter utgjorde henholdsvis 10 og 1 prosent i 2018.

Figur 3.7 Fordeling av særorganenes driftsutgifter. Prosent. 2018

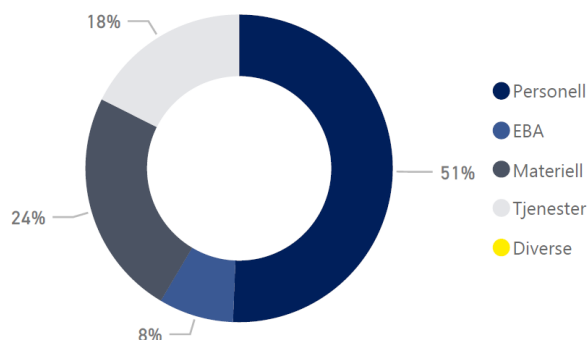

Kilde: Politidirektoratet

3.2.4 Fordeling av driftsutgifter i andre enheter

Enhetene Politihøgskolen, Grensekommissariatet, Nasjonalt ID-senter, Politidirektoratet, Politiets Fellestjenester og Politiets IKT-tjenester utgjør andre enheter i denne rapporten. I figur 3.8 fremkommer fordelingen av driftsutgiftene i andre enheter i 2018.

Figur 3.8 Fordeling av andre enheters driftsutgifter. Prosent. 2018

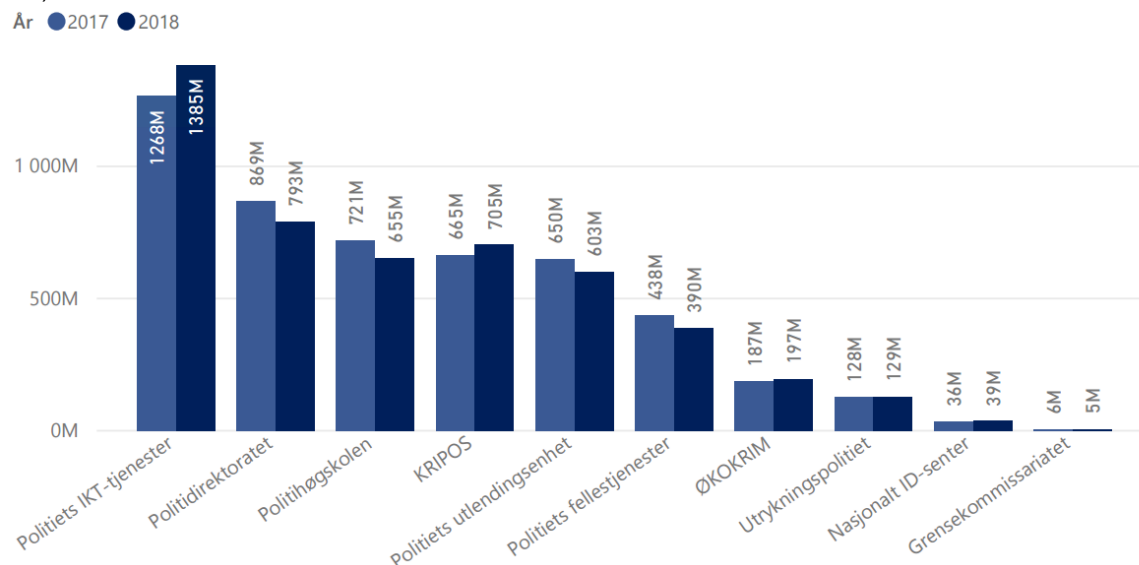
Kilde: Politidirektoratet

Andre enheters samlede driftsutgifter var lavere i 2018 enn i 2017, målt i faste 2018-kroner, se figur 3.2. Som det fremgår av figur 3.9 var det Grensekommissariatet, Politihøgskolen, Politiets fellestjenester, Politiets utlendingsenhet og Politidirektoratet som hadde lavere driftsutgifter i 2018 enn i 2017. Politidirektoratets driftsutgifter var 83 mill. kroner lavere i 2018 enn i 2017, og var enheten i politiet med størst reduksjon i driftsutgifter i denne perioden. Denne reduksjonen skyldes flere faktorer, blant annet et lavere forbruk i utviklingsporteføljen, samt en lavere disponibel ramme i 2018 sammenlignet med 2017. Nedgangen i driftsutgifter i Politiets fellestjenester skyldes blant annet at REAL-prosjektet ble avsluttet våren 2018, som var en stor kostnadsdriver i Politiets fellestjenester i 2016 og 2017.

Politiets utviklingsportefølje utgjør en stor andel av driftsutgiftene i andre enheter. Nærpolitireformen, området grense-, ID- og internasjonale forpliktelser, samt anskaffelser av nye helikoptre utgjorde til sammen 70 prosent av utgiftene til utviklingsporteføljen i 2018. Utviklingsporteføljen skal bidra til å utvikle og tilrettelegge for bedre polititjenester i årene fremover. I 2018 ble det brukt om lag 547 mill. kroner på denne porteføljen, en nedgang på 88 mill. kroner siden 2017. Denne reduksjonen kan blant annet forklares med forsinkende utgifter til anskaffelser og lavere ressursbruk enn budsjettet, som ga utviklingsporteføljen et underforbruk på 109 mill. kroner i 2018. Utgifter tilknyttet utviklingsporteføljen blir utgiftsført primært hos Politidirektoratet og Politiets IKT-tjenester, noe som innebærer at disse enhetenes totale driftsutgifter også omfatter utgifter tilknyttet felles investeringer for hele etaten. Politiets IKT-tjenester har også ansvar for sentralisert drift av sambandsløsningene i politiet, nye maskinhaller og politiets lisens- og driftsavtaler. Dette er utgifter som er uavhengig av denne enhetens «ordinære» drift.

Driftsutgiftene til Politihøgskolen ble redusert fra 2017 til 2018. En reduksjon i studentopptaket til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen fra 720 til 550 studenter, samt at Kongsvinger ble nedlagt som studiested for bachelorutdanning av politistudenter, forklarer noe av reduksjonen. En annen årsak til nedgangen fra 2017 til 2018 var at Politihøgskolen gjorde noen store, ekstraordinære investeringer i 2017 som følge av en større overføring fra 2016. I tillegg ble en husleieutgift på om lag 11 mill. kroner, som opprinnelig skulle betales i 2018, belastet 2017-regnskapet.

Figur 3.9 Driftsutgifter i særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. Faste 2018-kroner. 2017-2018

Kilde: Politidirektoratet

3.3 Politidistriktenes økonomiske handlingsrom

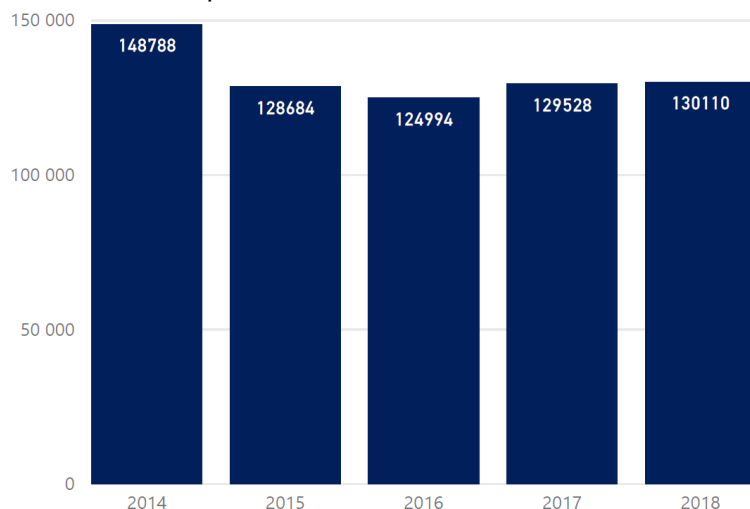
Med økonomisk handlingsrom menes mulighet til å styre gitt økonomiske rammebetingelser. Det kortsiktige, økonomiske handlingsrommet beskriver politidistriktets frie driftsmidler på kort sikt. Med frie driftsmidler menes de budsjettmidlene som politidistrikt har tilgjengelig når de «faste» utgiftene er dekket. Utgifter til lønn og husleie kan på kort sikt karakteriseres som relativt faste. Det kortsiktige, økonomiske handlingsrommet er dermed definert som gjenværende midler etter lønn⁷ og husleie per årsverk. Det er også andre type utgifter som kan karakteriseres som relativt faste mellom politidistriktene. For eksempel kan et politidistrikt med store geografiske avstander oppleve reiseutgifter som faste i større grad enn et politidistrikt med små geografiske avstander. Leasingavtaler, til eksempelvis diverse IKT-utstyr, bidrar også til at deler av de frie driftsmidlene kan oppleves som bundne på kort sikt. For at indikatoren ikke skal bli for kompleks, er det imidlertid ikke korrigert for slike forhold.

Figur 3.10 viser politidistriktenes kortsiktige handlingsrom i perioden 2014-2018. Handlingsrommet ble svekket fra 2014 til 2015, men har vært rimelig stabilt i årene etter. Noe av årsaken til reduksjonen fra 2014 til 2015 skyldtes at noen kostnadselementer, som ikke blir ansett som faste utgifter, ble flyttet ut av politidistriktene og inn i særorganene og andre enheter. IKT-tjenester og innkjøp av noe teknisk politiutstyr er blant utgiftene som er flyttet fra politidistriktene til Politiets IKT-tjenester og Politiets fellestjenester.

Det er flere forhold som kan tyde på at handlingsrommet er svakere enn det indikatoren isolert sett gir uttrykk for. Det har blant annet blitt etablert måltall for ansettelse av politiårsverk i politidistriktene. Politidistriktene hadde ved utgangen av 2017 og 2018 et negativt avvik på henholdsvis 60 og 201 årsverk fra måltallet. Handlingsrommet ville vært lavere i disse årene dersom måltallet var nådd. Et annet forhold er knyttet til at prisøkningen på investeringer i politiet øker mer enn det generelle prisnivået i samfunnet. Dette betyr at "kjøpekraften" til handlingsrommet ikke dekker like mye som tidligere. Som følge av forsinkelser i de lokale forhandlingene i 2017 ble lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først utbetalt i 2018. Tilsvarende ble lønnstillegget for 2018 utbetalt først i 2019. Dette påvirker de regnskapsførte utgiftene til lønn disse årene.

⁷ Lønn inkluderer lønn, overtid, arbeidsgiveravgift, lønnsgodtgjørelse, refusjoner og pensjonspremie. Det er en forenkling å definere alle lønns- og overtidsgiftene som faste. En del av overtidsgiftene skyldes ekstraordinære hendelser som det er vanskelig å planlegge for, mens noe av overtidsgiftene i større grad kan styres.

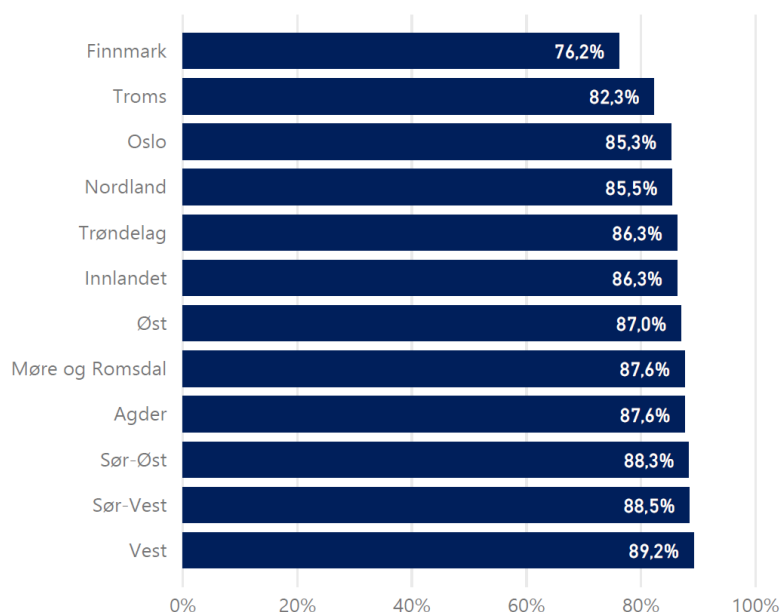
Figur 3.10 Gjenværende midler etter lønn og husleie, per årsverk i politidistriktene. Faste 2018-kroner, 2014-2018

Kilde: Politidirektoratet

Figur 3.11 viser hvor stor andel av politidistriktenes driftsutgifter som går til lønn og husleie i 2018. Denne andelen varierer fra 76 prosent i Finnmark politidistrikt til 89 prosent i Vest politidistrikt.

Figur 3.11 Utgifter til lønn og husleie i prosent av totale driftsutgifter per politidistrikt. Prosent, 2018

Kilde: Politidirektoratet

Det er flere forhold som gjør sammenligning mellom politidistriktene vanskelig⁸:

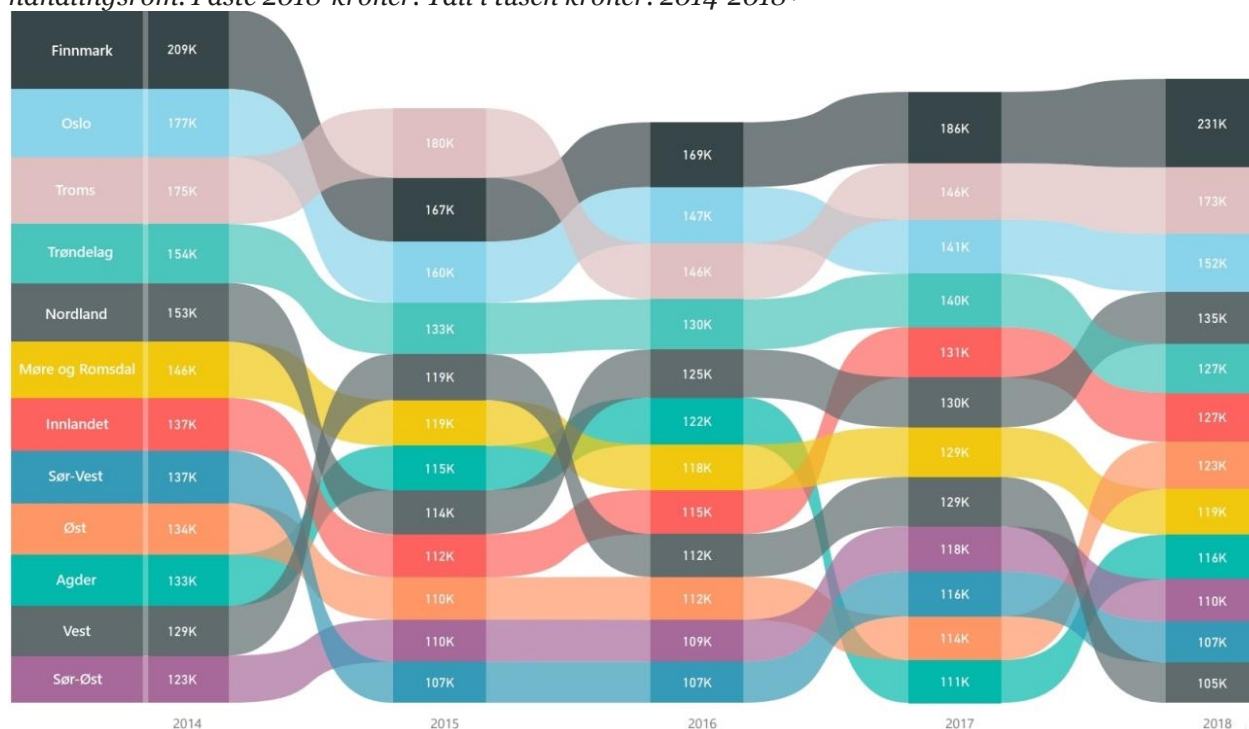
- Lavere arbeidsgiveravgift i Troms politidistrikt og ingen arbeidsgiveravgift i Finnmark politidistrikt gir lavere lønnsutgifter for disse politidistriktene.⁹
- Enkelte politidistrikt har særoppgaver som krever investeringsmidler. Det gjelder for eksempel Oslo politidistrikt som har betydelige utgifter knyttet til nasjonale beredskapsressurser.
- Forskjellige lønnsnivå for ansatte mellom politidistriktene.

⁸ For en grundigere gjennomgang av årsaker til forskjellige andeler av faste utgifter, se kapittel 6 i Ressursanalyse 2017.

⁹ For enkelte politidistrikt var utgiftene til personell lavere enn budsjettert i 2018 grunnet treghet i tilsettingsprosesser.

I figur 3.12 rangeres det økonomiske handlingsrommet per årsverk i politidistriktene etter størrelse i perioden 2014-2018. Det kortsiktige, økonomiske handlingsrommet varierte fra 231 000 kroner i Finnmark politidistrikt til 105 000 kroner i Vest politidistrikt i 2018.¹⁰ Samlet sett hadde alle politidistrikt, med unntak av Finnmark politidistrikt, lavere handlingsrom i 2018 sammenlignet med 2014. De fem politidistriktene med størst handlingsrom i 2014 er også politidistriktene med størst handlingsrom i 2018. Som nevnt ovenfor vil vakante stillinger i de forskjellige politidistriktene isolert sett bidra til at handlingsrommet synes å være større enn det i realiteten er. Vest politidistrikt hadde lavest handlingsrom i 2018. Politidistriktet lå 53 årsverk bak måltallet ved utgangen av 2018, noe som tilsier at det faktiske handlingsrommet i Vest politidistrikt er enda lavere enn det figur 3.12 indikerer.

Figur 3.12 Rangering og historisk utvikling av politidistriktenes kortsiktige, økonomiske handlingsrom. Faste 2018-kroner. Tall i tusen kroner. 2014-2018¹⁾

¹⁾ I forbindelse med at deler av Midtre Hålogaland politidistrikt ble overført fra Nordland politidistrikt til Troms politidistrikt i mai 2017, ble også budsjett og ansvar for kostnader overført mellom distriktene. For disse enhetene er derfor ikke 2017 og 2018 direkte sammenlignbare år.
Kilde: Politidirektoratet

Størrelsen på handlingsrommet kan ses i sammenheng med økonomisk overforbruk i 2018. Møre og Romsdal politidistrikt, Sør-Øst politidistrikt, Sør-Vest politidistrikt og Vest politidistrikt hadde samlet sett et overforbruk på om lag 100 mill. kroner i 2018. Som det fremkommer i figur 3.10 er dette også politidistrikt med lavt handlingsrom i 2018. Et politidistrikt med et lavt handlingsrom har et svakere grunnlag til å investere i for eksempel bilparken sin enn et politidistrikt med et stort økonomisk handlingsrom. Som det fremgår av figur 5.7 i kapittel 5 hadde Sør-Øst og Vest politidistrikt lavest bilinvesteringer i 2018.

Alle politidistriktene, med unntak av Finnmark politidistrikt, har fått et redusert handlingsrom fra 2014 til 2018. Flere av politidistriktene med lavest handlingsrom har ikke nådd måltallet for antall politistillinger i 2018 og/eller har et overforbruk av midler i 2018.

¹⁰ En årsak til variasjon mellom politidistriktene er blant annet øremerkede midler. Øremerkede midler til f. eks barnehus bidrar til å øke handlingsrommet slik indikatoren er utformet, men midlene kan faktisk ikke brukes fritt. Lignende kan sies om pålagte investeringer, som eksempelvis forberedelser til nye pass og ID-kort (PoID). Handlingsrommet angir da ikke politidistriktenes fleksibilitet til å innrette tjenesteproduksjon.

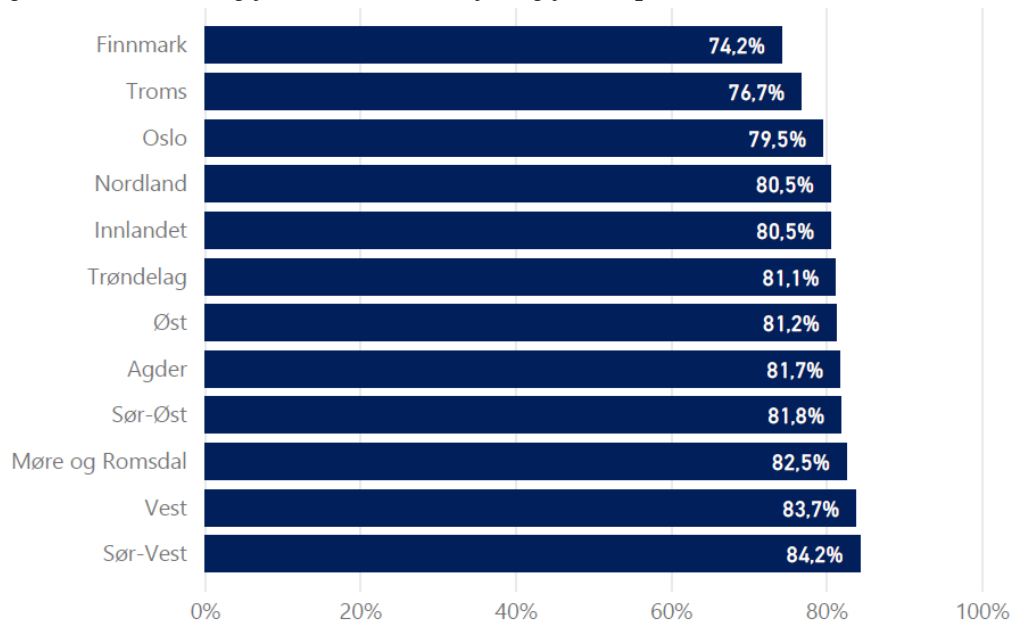
4 PERSONELLUTGIFTER

4.1 Personellutgifter

Utgifter til personell er den største utgiftsgruppen i politiet. I 2018 var det 16 716 årsverk totalt i politiet, målt som årlig gjennomsnitt¹¹, se kapittel 6. Personellutgifter består av utgifter tilknyttet lønn og godtgjørelser til alle ansatte.¹² Utgiftsposten omfatter i tillegg refunderbare lønnsutgifter, trygder, pensjoner, arbeidsgiveravgift, samt utgifter til møter, kurs og reiser. Som nevnt i kapittel 2 belastes politiet pensjonskostnader fra og med 1. januar 2017.

I gjennomsnitt går i overkant av 80 prosent av driftsutgiftene i politidistriktene til personellutgifter, ref. figur 3.4. Andelen varierer mellom politidistriktene, fra 74 prosent i Finnmark politidistrikt til 84 prosent i Sør-Vest politidistrikt, se figur 4.1. I Finnmark politidistrikt og Troms politidistrikt betales det lavere arbeidsgiveravgift enn i resten av landet. Det vil isolert sett trekke ned personellutgiftene i disse politidistriktene. Ulike bemanningsnivåer, samt ulike prioriteringer med hensyn på utgifter til andre komponenter som lokaler, materiell og tjenester, er også med på å forklare forskjellene mellom politidistriktene.

Figur 4.1 Personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i politidistriktene. Prosent. 2018

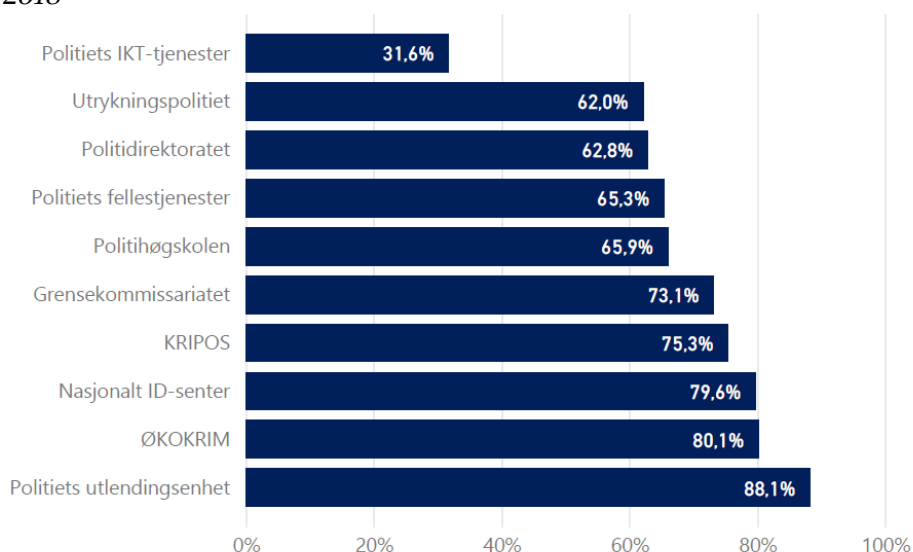
Kilde: Politidirektoratet

I figur 4.2 vises personellutgiftene i de resterende enhetene i politiet. I likhet med politidistriktene bruker også de fleste av disse enhetene størsteparten av sine driftsbudsjetter på personellutgifter. Politiets IKT-tjenester har derimot høye utgifter til materiell og tjenester, slik at personellutgiftene utgjør en mindre andel av driftsbudsjettet. I gjennomsnitt går om lag 50 prosent av driftsutgiftene i andre enheter og 80 prosent av driftsutgiftene i særorganene til personellutgifter.

¹¹ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet.

¹² Alle ansatte inkluderer også vikarer, praktikanter/lærlinger og renholds- og kantinepersonell.

Figur 4.2 Personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i særorgan og andre enheter. Prosent. 2018

Kilde: Politidirektoratet

4.2 Lønnsutgifter

I 2018 var den samlede lønnsutbetalingen¹³ for politiet 10,8 mrd. kroner. Tabell 4.1 viser utviklingen i den totale lønnsutbetalingen for politiet i perioden 2014 til 2018. Fra 2017 til 2018 økte de nominelle lønnsutgiftene med 5,6 prosent. Denne økningen kan blant annet tilskrives en økning i antall årsverk, samt lønnsoppgjøret¹⁴ i 2018. Fra 2017 til 2018 økte antall årsverk i politiet med om lag 500 årsverk, målt som årlig gjennomsnitt. Politiet har over tid fått økte bevilgninger som har vært øremerket til nye stillinger, se detaljer i kapittel 6.

Tabell 4.1 Totale lønnsutbetalinger i politiet. Nominelle tall. 2014-2018¹⁾²⁾

År	2014	2015	2016	2017	2018
Total lønnsutbetaling i mrd. kroner	8,7	9,3	9,8	10,2	10,8
Økning i mill. kroner	581	578	485	480	571
Økning i prosent	7,2 %	6,6 %	5,2 %	4,9 %	5,6 %
Endring i antall årsverk (basert på et årlig gj.snitt)	515	588	441	503	499

¹⁾ Tallene inkluderer lønnsutbetalinger til både fastlønte, timelønnede og medarbeidere på pensjonistvilkår.

²⁾ Som følge av forsinkelser i de lokale forhandlingene i 2017 er lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først utbetalt i 2018. Tilsvarende vil lønnstillegget for 2018 først utbetales i 2019. Tallene for 2017 og 2018 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tallene for 2014-2016.

Kilde: Politidirektoratet

4.3 Overtid i politiet

Tabell 4.2 viser en oversikt over ulike nøkkeltall for overtidbruk i politiet fra 2014 til 2018. Per årsverk har overtidutbetalingene blitt redusert med om lag 4 400 kroner i perioden, målt i nominelle tall. Antall overtidstimer per årsverk ble redusert med 19 prosent i samme periode. Det er en nedadgående trend i antall overtidstimer og overtidutbetaling per årsverk fra 2014 til 2018. Det er ikke gjort nærmere analyser om dette skyldes bedre styring, flere medarbeidere å dele arbeidsbyrden på eller om det er andre forklaringer på denne utviklingen.

¹³ Samlede lønnsutbetalinger inkluderer grunnlønn, faste tillegg, faste variable tillegg, annen variabel lønn, lønn til timelønte og pensjonister, samt ferieoppgjør. Enkelte faste lønnstillegg knyttet til utenlandstjeneste er utelatt. Pensjonskostnader, arbeidsgiveravgift og refusjoner fra NAV er ikke medregnet. For detaljer om innhold i de ulike lønnskomponentene, se vedlegg 9.

¹⁴ Etter planen vil det gjennomføres en lønnsanalyse for perioden 2015-2018 som vil belyse lønnsveksten i etaten.

Tabell 4.2 Nøkkeltall på overtidbruk i politiet. Nominelle tall. 2014-2018¹⁾ 2)

	2014	2015	2016	2017	2018
Totale overtidskostnader	524 660 200	529 266 937	532 921 221	530 013 272	523 192 008
Andel overtidskostnader av total lønnsutbetaling	6,0 %	5,7 %	5,5 %	5,2 %	4,8 %
Antall utbetalte overtidstimer	1 007 238	996 620	993 038	971 607	944 437
Overtidsutbetaling pr. årsverk	35 724	34 654	33 914	32 684	31 298
Antall overtidstimer pr. årsverk	69	65	63	60	56

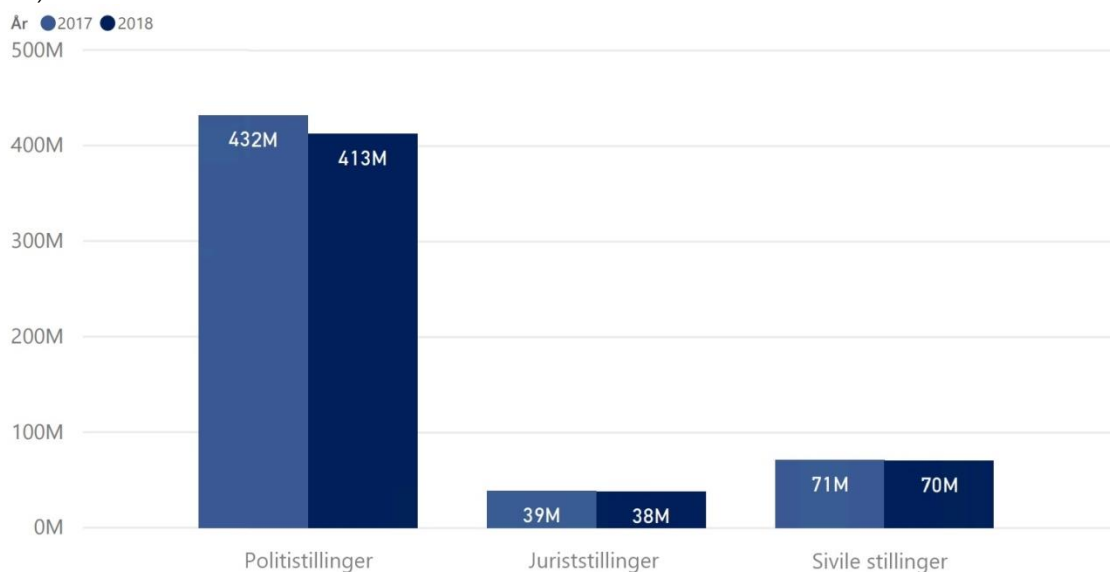
¹⁾ Som følge av forsinkelser i de lokale forhandlingene i 2017 er lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først utbetalt i 2018. Tilsvarende vil lønnstillegget for 2018 først utbetales i 2019. Tallene for 2017 og 2018 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tallene for 2014-2016.

²⁾ Tallene i tabellen er basert på utbetalt overtid, ikke opptjent overtid.

Kilde: Politidirektoratet

I 2018 ble det utbetalt 521 mill. kroner til overtid i politiet.¹⁵ Dette er en reduksjon på 3,9 prosent siden 2017, målt i faste 2018-kroner.¹⁶ Figur 4.3 viser utbetalinger til overtid for de tre stillingsgruppene politi, jurist og sivil i 2017 og 2018. Det er politistillingene som står for den største andelen av overtidsutbetalingene. Fra 2017 til 2018 har overtidsutgiftene til politistillinger blitt redusert med 4,4 prosent, målt i faste 2018-kroner. Overtidsutgiftene til jurist- og sivile stillinger ble redusert med henholdsvis 2,1 og 1,4 prosent i perioden.

Figur 4.3 Overtidsutgifter fordelt på stillingskategorier. Tall i mill. kroner. Faste 2018-kroner. 2017-2018

Kilde: Politidirektoratet

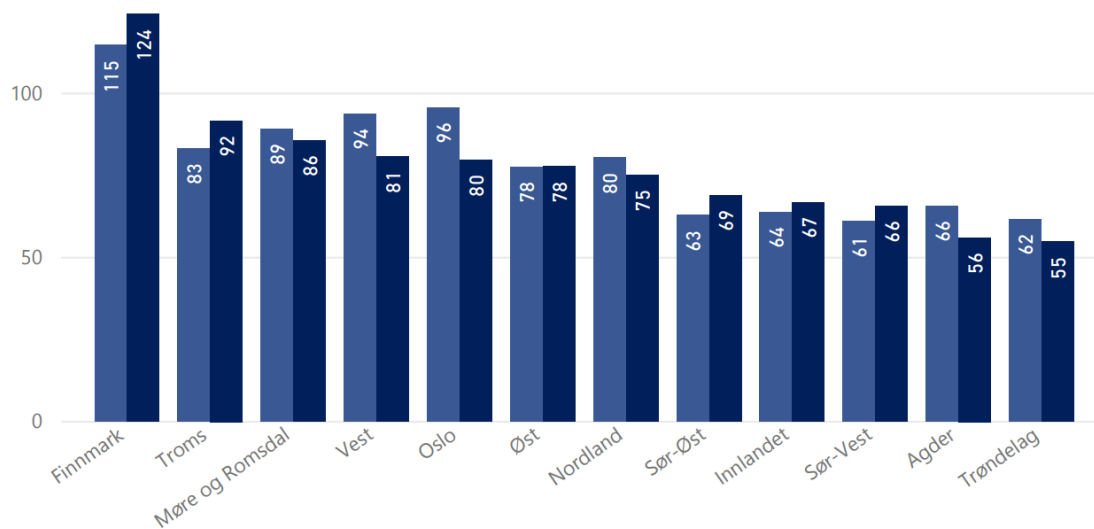
Antall overtidstimer per politiårsverk i politidistriktene vises i figur 4.4. Gjennomsnittlig antall overtidstimer per politiårsverk i politidistriktene ble redusert fra 79 til 77 timer fra 2017 til 2018. Store geografiske avstander i Finnmark politidistrikt er en av årsakene til at dette distriktet må bruke relativt sett mer overtid enn andre politidistrikt i oppgaveløsningen. I Oslo politidistrikt kan høy overtidsbruk per politiårsverk blant annet tilskrives høy overtidsbruk i livvaktjenesten i Den kongelige eskorte.

¹⁵ Beløpet er ekskludert overtidsutbetaling til pensjonister og timelønnede, og er derfor lavere enn beløpet gjengitt i tabell 4.3.

¹⁶ Totale overtidskostnader omfatter ordinær overtidsgodtgjørelse iht. HTA §13, kompensasjon for arbeidet tid utover normal arbeidstid på reise i utlandet, særkompensasjon for arbeid på en fridag/ukentlig fridag, særkompensasjon for mindre enn 8/11 timer hvile samt tillegg for overtidsarbeid på lørdag og søndag. Arbeidsgiveravgift og feriepenger er ikke inkludert. Tallene som presenteres i dette avsnittet er ikke sammenlignbare med tall for overtidsutbetaling i foregående rapporter da det tidligere år også ble tatt med enkelte andre godtgjørelser som ble beregnet som timelønn tillagt 50 % eller 100 % eks. godtgjørelse for å arbeide på en helge- eller høytidsdag (HTA §16).

Figur 4.4 Antall overtidstimer per politiårsverk i politidistriktene. 2017-2018¹⁾²⁾

● 2017 ● 2018

¹⁾ Ansatte med stillingskode *internasjonal rådgiver* er inkludert i antall politiårsverk.

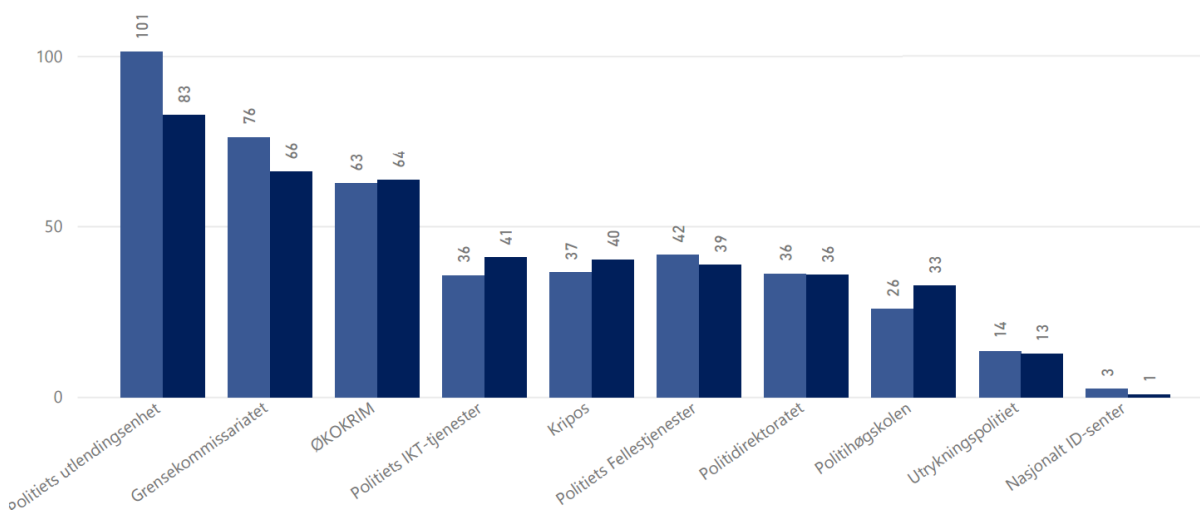
²⁾ Overtidstimer blir registrert på den enheten medarbeideren opprinnelig er ansatt.

Kilde: Politidirektoratet

Politiets utlendingsenhet hadde høyest antall overtidstimer per årsverk blant særorganene og andre enheter i politiet i 2017 og 2018, se figur 4.5. En av årsakene til at denne enheten har høy bruk av overtid per årsverk skyldes at uttransporteringer ofte går til land med lang reisevei og dermed medfører mye overtid. Gjennomsnittlig antall overtidstimer per årsverk i særorganene og i andre enheter var henholdsvis 50 og 36 timer i 2018.

Figur 4.5 Antall overtidstimer per årsverk i særorgan og andre enheter. 2017-2018¹⁾

● 2017 ● 2018

¹⁾ Overtidstimer blir registrert på den enheten medarbeideren opprinnelig er ansatt.

Kilde: Politidirektoratet

5 ANDRE DRIFTSUTGIFTER

I dette kapittelet gjennomgås politiets driftsutgifter tilknyttet utgiftspostene EBA, materiell og tjenester. I 2018 utgjorde utgiftspostene EBA, materiell og tjenester samlet sett om lag 25 prosent av de samlede driftsutgiftene i politiet. Utgiftspostene EBA, materiell og tjenester er bygget opp av følgende undergrupper:

Utgiftspost	Undergrupper
EBA	Husleie, drift, energi, vedlikehold og diverse
Materiell	IKT, transport, politiutstyr, kontor, inventar, annonser og profilering, kjøp av varer for videresalg og diverse
Tjenester	IKT, tolketjenester, legetjenester, andre tjenester, administrative konsulenttjenester, etterforskningstjenester, juridiske tjenester, økonomitjenester, utdanningstjenester, andre fremmede tjenester og diverse.

5.1 Eiendom, bygg og anlegg (EBA)

I 2018 var driftsutgiftene til EBA i overkant 1,6 mrd. kroner. Husleie var den største undergruppen i EBA-utgifter og utgjorde i 2018 om lag 84 prosent av de totale EBA-utgiftene, se tabell 5.1.

Tabell 5.1 EBA-utgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2018

EBA-utgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
husleie	984M	132M	261M	1 377M	84%
energi	84M	10M	15M	109M	7%
drift	56M	5M	17M	77M	5%
div	80M	2M	-40M	42M	3%
vedlikehold	33M	2M	4M	39M	2%
Total	1 236M	152M	257M	1 645M	100%

Kilde: Politidirektoratet

Tidligere ressursanalyser i perioden 2014-2017 og figur 3.3 viser at politiets andel av EBA-utgifter har ligget stabilt på 9-10 prosent. I denne perioden har antall årsverk i politiet økt med 14 prosent. Økning av årsverk kombinert med nedleggelse av tjenestekontorer i forbindelse med Nærpolitireformen har bidratt til reduksjon i antall kvadratmeter per ansatt, og dermed isolert sett bidratt til å trekke ned andelen av EBA-utgifter, se tabell 5.2. En motvirkende effekt er at pris per kvadratmeter for lokaler har økt, samt at det har påløpt betydelige kostnader i forbindelse med ombygging av lokaler. Disse effektene har motvirket hverandre i perioden 2014-2018 og andelen EBA-utgifter har vært rimelig stabil i denne perioden.

Tabell 5.2 Kvadratmeter og total leiekostnad per ansatt og pris per kvadratmeter for lokaler i politiet. Nominelle tall. 30.03.2017-05.05.2019

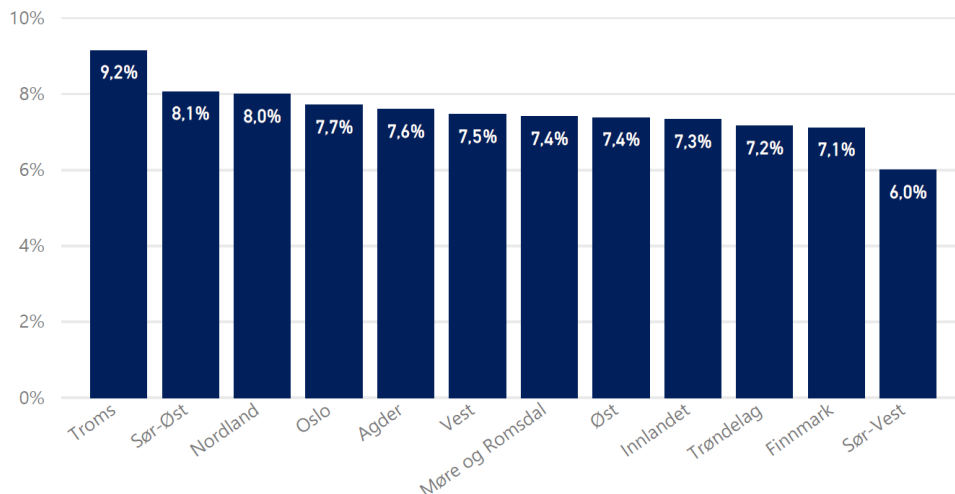
	30.03.2017	31.12.2017	09.03.2018	31.12.2018	05.05.2019
Kvadratmeter pr. ansatt			41,95	40,7	38,6
Total leiekostnad pr. ansatt (eks a-konto driftskostnader)			kr 71 357	kr 68 278	kr 65 959
Pris pr. kvm	kr 1 640	kr 1 521	kr 1 701	kr 1 678	kr 1 709

Kilde: Politiets fellestjenester

5.1.1 Husleie i politidistriktene

Politiet er avhengig av lokaler fordelt over hele landet for å kunne operere effektivt og ha et stasjonært og stabilt møtepunkt med befolkningen. Som det fremkommer i tabell 5.1 er det husleie som utgjør den største andelen av utgifter tilknyttet politiets EBA-utgifter.¹⁷ Husleien utgjorde i gjennomsnitt 8 prosent av politidistriktenes totale driftsutgifter i 2018, og varierte fra 6,0 prosent i Sør-Vest politidistrikt til 9,2 prosent i Troms politidistrikt, se figur 5.1.

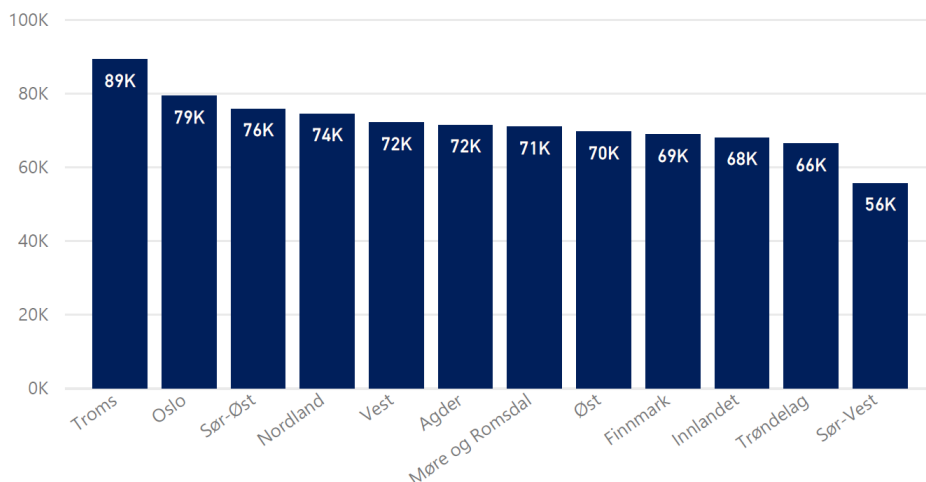
Figur 5.1 Utgifter til husleie som andel av totale driftsutgifter per politidistrikt. Prosent. 2018

Kilde: Politidirektoratet

Husleieutgiftene per årsverk i politidistriktene var i gjennomsnitt 72 280 kroner i 2018, og varierer fra 55 705 kroner i Sør-Vest politidistrikt til 89 281 i Troms politidistrikt, se figur 5.2.

Figur 5.2 Utgifter til husleie per årsverk i politidistrikt. Tall i tusen kroner. 2018

Kilde: Politidirektoratet

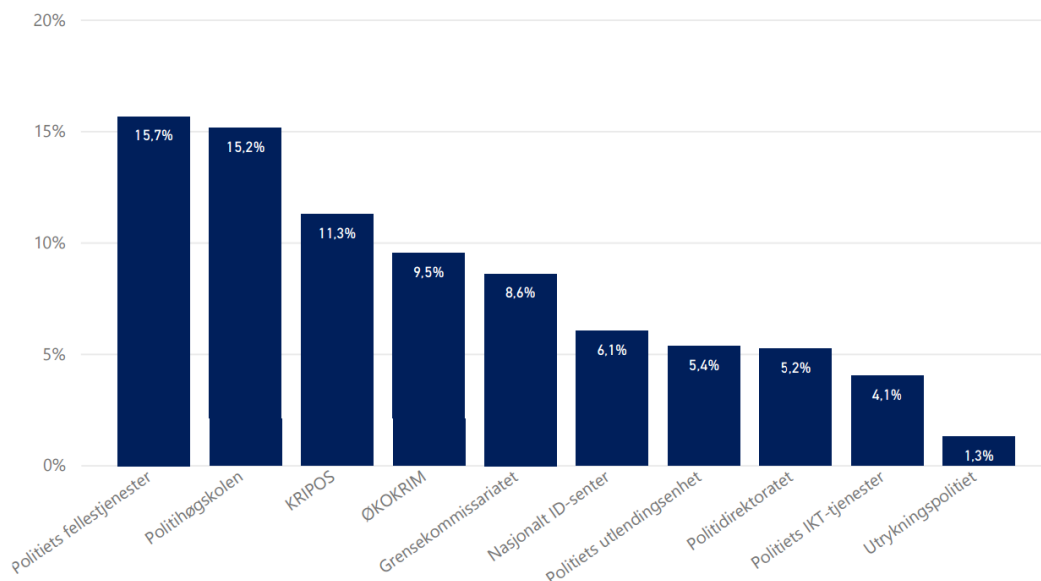
5.1.2 Husleie i særorgan og andre enheter

For de resterende enhetene i politiet varierte husleien som andel av driftsutgiftene mellom 1 prosent i Utrykningspolitiet og 15,7 prosent i Politiets fellestjenester i 2018. Utrykningspolitiet hadde den laveste andelen av driftsutgiftene som går til EBA-kostnader, se figur 5.3. Dette skyldes blant annet at husleie for de fem distriktskontorene til Utrykningspolitiet dekkes av politidistriktene. De innbeordrede fra distriktene har også tilgang på lokale der de har sin faste ansettelse. Flere studiesteder gjør at Politiets høgskolen har en høy andel av driftsutgifter som går til husleie. Andelen husleie av driftsutgiftene til Politiets fellestjenester inkluderer også deler av

¹⁷ Felleskostnader er inkludert i husleie og kan inneholde komponenter som energi og renhold.

husleieutgiftene til Politidirektoratet og Politiets IKT-tjenester, og gir dermed ikke et riktig bilde av husleieutgiftene for disse enhetene.

Figur 5.3 Andel av driftsutgifter til husleie i særorganene og andre enheter. Prosent. 2018

Kilde: Politidirektoratet

5.2 Materiellutgifter

Som det fremkommer i tabell 5.3 utgjorde materiellutgifter 1,93 mrd. kroner av politiets totale driftsutgifter i 2018. Herunder var det utgifter til IKT-materiell som utgjorde den største materiellutgiften. For politidistriktene var det utgifter til transport som utgjorde den største materiellutgiften. Deler av utgiftene tilknyttet politiets utviklingsportefølje er inkludert i tallene i tabell 5.2. Utgifter tilknyttet prosjektet "Nye datasentre" er inkludert i posten diverse hos andre enheter, og utgifter tilknyttet prosjektet "Nye helikoptre" er inkludert i posten transport hos andre enheter.

Tabell 5.3 Materiellutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2018

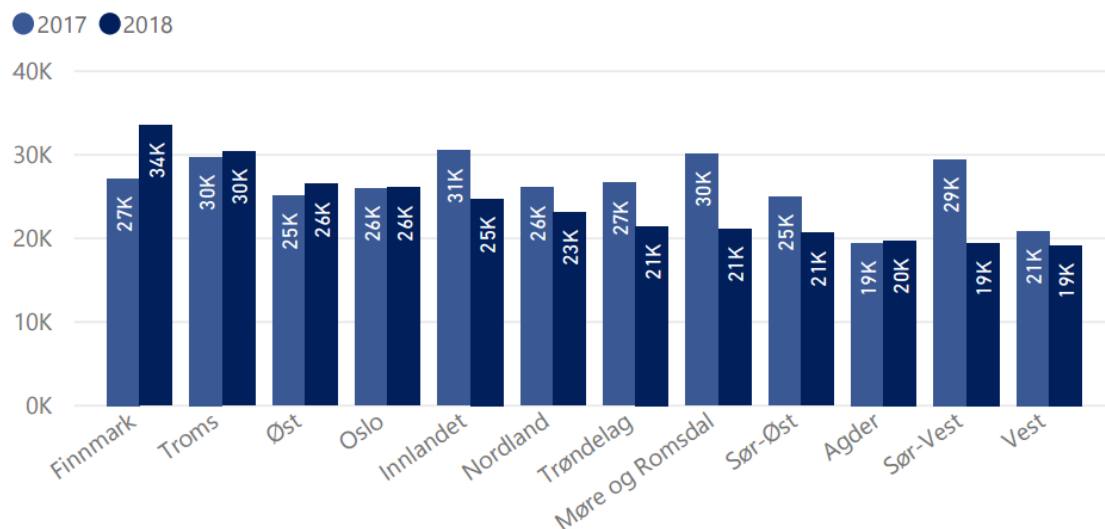
Materiellutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
ikt	320M	92M	442M	854M	44%
transport	359M	35M	151M	546M	28%
politiutstyr	148M	13M	48M	209M	11%
div	42M	6M	99M	147M	8%
kontor	77M	5M	16M	98M	5%
inventar	47M	6M	9M	62M	3%
annonser og profilering	3M	1M	5M	9M	0%
kjøpte varer for videresalg	2M		6M	8M	0%
Total	997M	159M	777M	1 933M	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.2.1 IKT-materiell

IKT-materiell består av undergruppene maskinvare, programvare og driftskostnader, telefoni og internett m.m. Utgifter til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene varierte fra 19 185 kroner i Vest politidistrikt til 33 564 i Finnmark politidistrikt, se figur 5.4. IKT-materiellutgiftene vil variere fra år til år, da innkjøp av spesielt maskinvare ikke har en konstant innkjøpsrate, og kan ende opp med å kjøpes inn i bulk, for eksempel ved innføring av et nytt system.

Figur 5.4 Utgifter til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene. Målt i faste-2018 kroner. Tall i tusen kroner. 2017-2018

Kilde: Politidirektoratet

Som det fremkommer i tabell 5.4 er det utgifter til maskinvare som utgjorde den største andelen av IKT-materiellutgiftene i politiet i 2018. Maskinvare, programvare og driftskostnader telefoni og internett m.m. utgjør henholdsvis 48, 37 og 15 prosent av IKT-materiellutgiftene. Politidistriktenes maskinvareutgifter utgjorde 26 prosent av politiets samlede IKT-materiellutgifter.

Tabell 5.4 Fordeling av utgifter til IKT-materiell. Prosent. 2018

IKT-materiell	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Total
driftskostnader telefoni og internett m.m.	9%	1%	6%	15%
maskinvare	26%	5%	17%	48%
programvare	3%	5%	29%	37%
Total	37%	11%	52%	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.2.2 Transport

Transportutgifter i politiet inkluderer materiell tilknyttet blant annet biler, helikopter og båt, se tabell 5.5. De samlede transportutgiftene i politiet var 546 mill. kroner i 2018. Utgifter til bil var den største transportutgiften i politiet og utgjorde 368 mill. kroner i 2018. Politidistriktene hadde samlet sett bilutgifter tilsvarende 293 mill. kroner i 2018, noe som utgjorde om lag 80 prosent av politiets samlede bilutgifter dette året.

Den nest største transportutgiften i politiet i 2018 var helikopterutgifter. Helikopterutgiftene i politiet var samlet sett 119 mill. kroner i 2018, hvor 100 mill. kroner ble brukt til anskaffelser tilknyttet prosjektet "nye helikoptre", som er en del av utviklingsporteføljen. De resterende helikopterutgiftene ble brukt for vedlikehold og leasingkostnader av eksisterende helikoptre i politidistriktene.

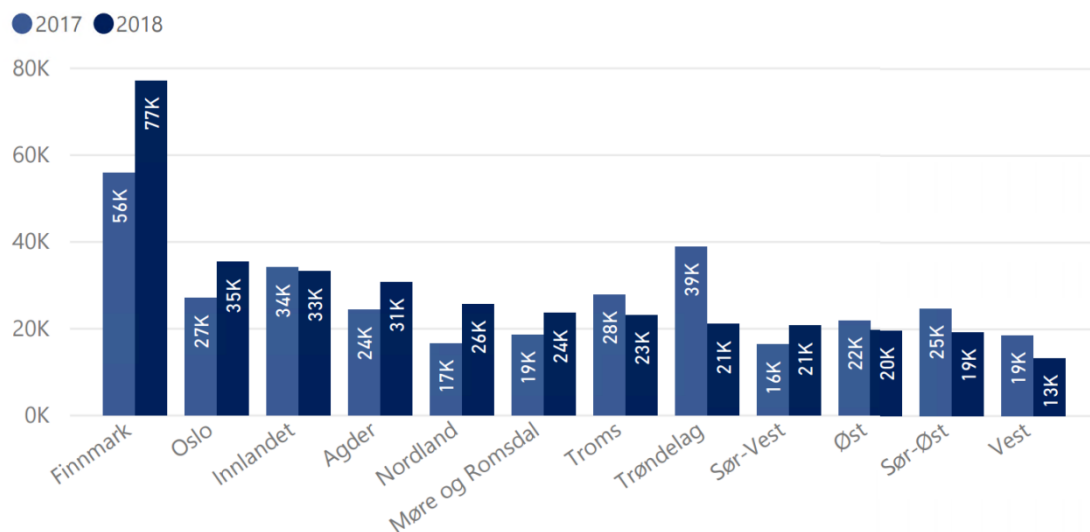
Tabell 5.5 Transportutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2018

Transportutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
bil	293M	35M	40M	368M	67%
helikopter	20M		100M	119M	22%
båt	30M	0M	0M	30M	5%
andre transportmidler	14M	0M	4M	18M	3%
div	4M	0M	7M	12M	2%
fly		0M	-1M	-1M	0%
Total	359M	35M	151M	546M	100%

Kilde: Politidirektoratet

Som det fremkommer i figur 5.5 er det stor variasjon i transportutgifter per årsverk i politidistriktene i 2018. Transportutgiftene per årsverk i politidistriktene varierer fra 13 970 kroner i Vest politidistrikt til 77 782 kroner i Finnmark politidistrikt. Som det fremkommer i tabell 5.5 utgjorde bilutgifter om lag 82 prosent av politidistriktenes samlede transportutgifter. Denne utgiftsposten blir kraftig påvirket av anskaffelser av biler i det enkelte politidistrikt, og dette kan endre seg fra år til år. Det er derfor store endringer i transportutgiftene per årsverk i politidistriktene fra 2017 til 2018, se figur 5.5.

Figur 5.5 Transportutgifter per årsverk i politidistrikt. Målt i faste 2018-kroner. Tall i tusen kroner. 2017-2018

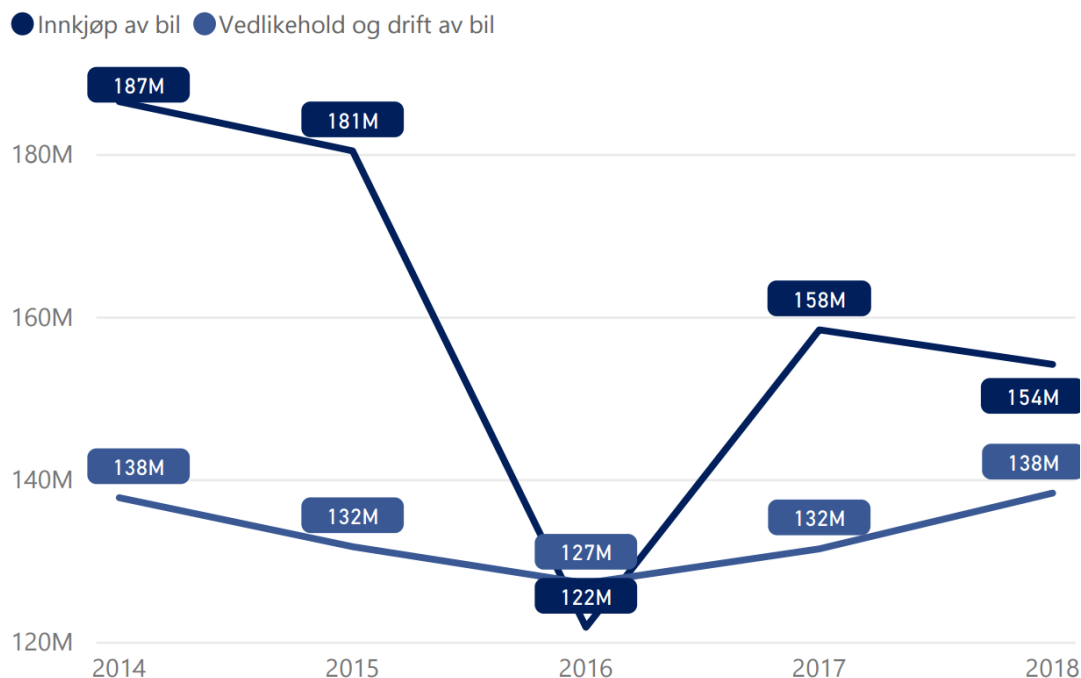

Kilde: Politidirektoratet

5.2.3 Utgifter til bil

Av politidistriktenes bilutgifter på 293 mill. kroner i 2018, ble 154 mill. kroner brukt på innkjøp av bil og 138 mill. kroner brukt på drift og vedlikehold av bil, se figur 5.6. Utgifter til innkjøp av bil i politidistriktene har de siste årene ligget på et lavere nivå enn i 2014 og 2015, mens utgifter til vedlikehold og drift av bil har vært relativt stabilt siden 2014.

Figur 5.6 Utgifter til innkjøp og utgifter til drift og vedlikehold av bil i politidistriktene. Tall i mill. kroner. Faste 2018-kroner. 2014-2018

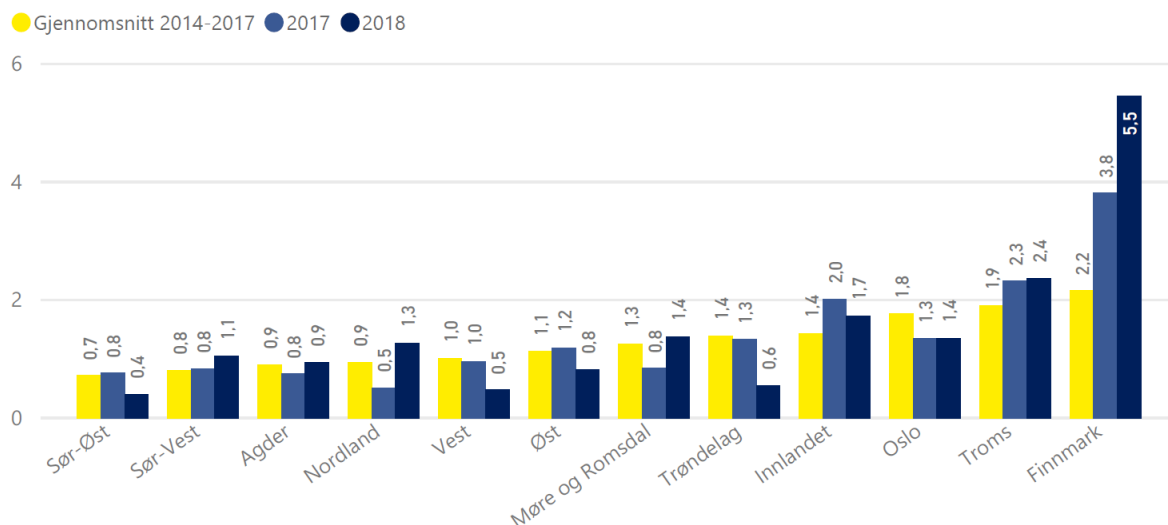

Kilde: Politidirektoratet

Figur 5.7 viser forholdet mellom utgifter til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold. Et forhold på 1 indikerer at et politidistrikt har like store utgifter til innkjøp av bil som til vedlikehold. En indikator større enn 1 tilsier at det er større utgifter til innkjøp av bil enn til vedlikehold, og kan indikere at bilparker vokser eller fornyes. Det kan også indikere at politidistriktet har fått bedre serviceavtaler, innrettet seg med lavere driftsutgifter, eller at det skiftes ut eldre kjøretøy uten at bilparken vokser. Et lavt forholdstall kan indikere det motsatte. Gjennomsnittsverdien i figuren er forholdet mellom politidistriktenes samlede utgifter til innkjøp av bil og utgifter til vedlikehold av bil i perioden 2014-2017.

Forholdstallet mellom innkjøp av bil og vedlikehold/drift av bil i politidistriktene ble redusert fra 1,2 i 2017 til 1,18 i 2018. Forholdstallet i både 2017 og 2018 var lavere enn det som var gjennomsnittet for perioden 2014-2017 (1,23).

Figur 5.7 Forholdet mellom utgifter til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold i politidistriktene. Gjennomsnitt for perioden 2014-2017, 2017 og 2018

Kilde: Politidirektoratet

5.3 Tjenester

Tjenester er en utgiftspost som dekker kjøp av tjenester fra private firmaer, selvstendig næringsdrivende og andre offentlige etater. I 2018 utgjorde kostnader knyttet til tjenester 849 mill. kroner i politiet, se tabell 5.6. Andre enheter stod for den største delen av utgifter til tjenester – tilsvarende 68 prosent av samtlige tjenesteutgifter. For politidistriktene var lege- og tolketjenester de største utgiftspostene. Utgifter til tolketjenester i særorganene blir misvisende ved å ta utgangspunkt i driftsutgifter fordi Politiets utlendingsenhet hadde i 2018 tolkeutgifter tilsvarende 12 mill. kroner, men bare 30 000 kroner av disse er bokført som driftsmidler, de resterende utgiftene er spesielle driftsutgifter. Ved å ta utgangspunkt i driftsutgifter og spesielle driftsutgifter utgjør IKT-tjenester, legetjenester, tolketjenester og diverse henholdsvis 485, 75, 90 og 12 mill. kroner for hele politiet i 2018.

Tabell 5.6 Tjenesteutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2018

Tjenesteutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
IKT-tjenester	4M	10M	464M	477M	56%
tolketjenester	76M	3M	1M	79M	9%
legetjenester	70M	0M	3M	72M	9%
andre tjenester	46M	2M	22M	70M	8%
administrative konsulenttjenester	6M	2M	60M	68M	8%
etterforskningstjenester	42M	3M	1M	46M	5%
andre fremmede tjenester	6M	0M	5M	11M	1%
økonomitjenester	0M		9M	9M	1%
utdanningstjenester	0M	0M	8M	8M	1%
div	4M	0M	0M	4M	1%
juridiske tjenester	1M	0M	3M	4M	0%
Total	254M	20M	575M	849M	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.3.1 IKT-tjenester

IKT-tjenester er en underkategori som i hovedsak består av utgifter tilknyttet kjøp og bruk av konsulenttjenester for drift og videreutvikling av politiets IKT-systemer. Tjenestedelen av de samlede IKT-utgiftene i politiet utgjorde i 2018 om lag 36 prosent, resten av de samlede IKT-utgiftene gikk til IKT-materiell, se kapittel 5.2. IKT-tjenester utgjorde 477 mill. kroner i 2018, og bestod av 85 prosent konsulenttjenester og 15 prosent databehandlingstjenester, se tabell 5.7.

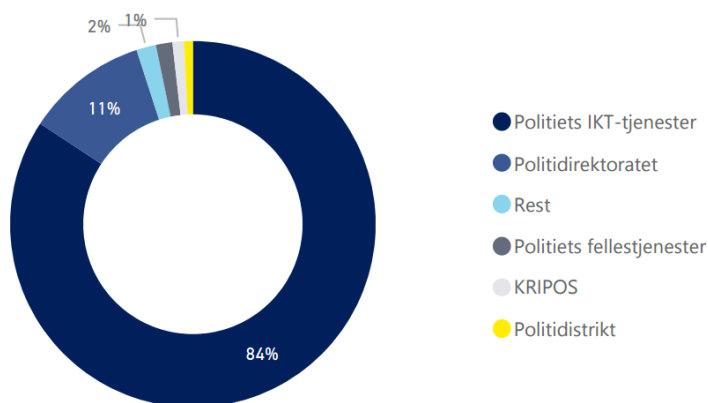
Tabell 5.7 Fordeling av utgifter til IKT-tjenester. Tall i mill. kroner. 2018

IKT-tjenester	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
Konsulent tjenester - utvikling politifaglige systemer	0M	4M	168M	173M	36%
Konsulent tjenester - rådgivning IKT	0M	0M	82M	83M	17%
Konsulent tjenester - løpende driftsoppgaver politifaglige systemer	1M	0M	64M	64M	13%
Databehandlingstjenester administrative og sivile systemer	0M	1M	57M	58M	12%
Konsulent tjenester felles infrastruktur	1M	2M	35M	38M	8%
Konsulent tjenester - utvikling administrative systemer	0M	0M	31M	31M	7%
Konsulent tjenester - løpende driftsoppgaver administrative systemer	1M	0M	21M	22M	5%
Databehandlingstjenester - politifaglige systemer	0M	1M	7M	8M	2%
Total	4M	10M	464M	477M	100%

Kilde: Politidirektoratet

Som det fremkommer i tabell 5.5 er det andre enheter som står for majoriteten av IKT-tjenesteutgiftene i 2018. Politiets IKT-tjenester står for 84 prosent av politiets samlede IKT-tjenesteutgifter, se figur 5.8. Dette er en økning på 11 prosentpoeng fra 2017.¹⁸

Figur 5.8 Andel av de totale utgiftene til IKT-tjenester fordelt på enheter. Prosent. 2018

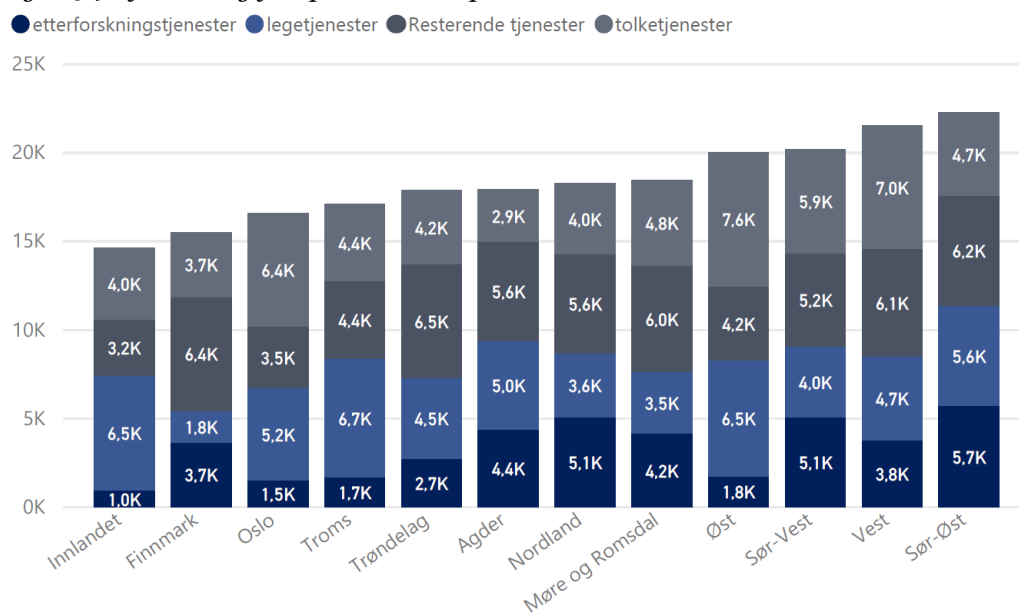
Kilde: Politidirektoratet

5.3.2 Tjenesteutgifter i politidistriktene

Som det fremkom i tabell 5.6 var det lege- og tolketjenester som utgjorde den største andelen av tjenesteutgifter i politidistriktene i 2018. Figur 5.9 viser de samlede tjenesteutgiftene per årsverk i politidistriktene. Tjenesteutgiftene varierte fra 14 617 kroner per årsverk i Innlandet politidistrikt til 22 277 kroner per årsverk i Sør-Øst politidistrikt. Sør-Øst politidistrikt var politidistriktet med høyest tjenesteutgifter per årsverk 2018, til tross for et gjennomsnittlig forbruk av lege- og tolketjenester. Det samme gjelder Sør-Vest og Vest politidistrikt som sammen med Sør-Øst er politidistriktene med de høyeste tjenesteutgiftene per årsverk. Bruken av etterforskningstjenester forklarer mye av rangeringen av tjenesteavgifter per årsverk i politidistriktene.

¹⁸ Se ressursanalyse 2017 for fordeling av IKT-tjenesteutgifter i 2017.

Figur 5.9 Tjenesteutgifter per årsverk i politidistriktene. Tall i tusen kroner. 2018

Kilde: Politidirektoratet

6 BEMANNING OG DEKNINGSGRAD

I dette kapitlet gjennomgås bemanning av politi-, jurist-, og sivile stillinger i perioden 2014 – 2018 i politiet, samt forholdet mellom antall årsverk og antall innbyggere, såkalt dekningsgrad¹⁹. I tillegg er kostnader knyttet til årsverkene i politiet beregnet.

6.1 Bemanning

I 2018 var det 16 716 årsverk totalt i politiet, målt som årlig gjennomsnitt, se tabell 6.1.²⁰ Siden 2014 har den samlede bemanningen økt med 2 031 årsverk, tilsvarende 14 prosent. Antall politiårsverk økte med 1 221 i perioden. I 2018 fordelte årsverkene seg på 59 prosent politiårsverk, 36 prosent sivile årsverk og 5 prosent juristårsverk. Sammenlignet med 2014 er det særorgan og andre enheter som har hatt størst vekst i antall årsverk. Sammenlignes 2018 med 2017 er det andre enheter som står for den største veksten.

Tabell 6.1 Antall årsverk i politidistrikt, særorgan og andre enheter fordelt på stillingskategorier. 2014-2018¹⁾

		2014	2015	2016	2017	2018	Endring i prosent 2014-2018	Endring i prosent 2017-2018
Politistillinger	Politidistrikt	8 056	8 318	8 461	8 823	9 163	14 %	4 %
	Særorgan	482	556	597	538	563	17 %	5 %
	Andre enheter	145	153	158	171	178	22 %	4 %
	Totalt	8 683	9 027	9 216	9 532	9 904	14 %	4 %
Juriststillinger	Politidistrikt	666	719	754	766	784	18 %	2 %
	Særorgan	63	66	69	68	72	14 %	6 %
	Andre enheter	16	16	17	16	14	-13 %	-13 %
	Totalt	745	801	840	850	870	17 %	2 %
Sivile stillinger	Politidistrikt	3 629	3 666	3 628	3 632	3 662	1 %	1 %
	Særorgan	679	751	866	909	872	28 %	-4 %
	Andre enheter	950	1 028	1 164	1 293	1 408	48 %	9 %
	Totalt	5 258	5 445	5 658	5 834	5 942	13 %	2 %
Totalt	Politidistrikt	12 352	12 703	12 843	13 221	13 609	10 %	3 %
	Særorgan	1 223	1 373	1 532	1 515	1 508	23 %	-1 %
	Andre enheter	1 111	1 197	1 339	1 480	1 600	44 %	8 %
	Totalt	14 685	15 273	15 714	16 217	16 716	14 %	3 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget. Tabellen viser gjennomsnittstall for hvert år.
Kilde: Politidirektoratet

Blant særorganene er det Kripos som har hatt størst økning i antall og andel årsverk. Dette har blant annet en sammenheng med at Kripos ble tildelt særskilte satsningsmidler innen overgrep og vold mot barn og menneskehandel, samt 10 av de 370 nye politibetjentstillingene i 2018. Kripos økte bemanningen fra 525 årsverk til 562 årsverk i gjennomsnitt fra 2017 til 2018, hvilket utgjør en 7 prosent økning, se tabell 6.2. Politiets utlendingsenhet har i 2018 redusert antall årsverk med 50 sammenlignet med gjennomsnittet for 2017. Dette har en sammenheng med at Politiets utlendingsenhet er i en prosess der antall stillinger reduseres for å tilpasse aktivitetsnivå til ankomst og returbildet.

I perioden 2014-2018 har det vært en betydelig bemanningsøkning i andre enheter. Et av tiltakene for å gi politiet bedre forutsetninger for å levere bedre resultater i fremtiden har vært å etablere felles administrative støttetjenester bl.a. innenfor IKT, eiendom, anskaffelser, lønn og regnskap. Dette arbeidet har vært organisert i to prosjekter under Nærpolitireformen: HSO (helhetlig styring og organisering av IKT) og REAL (samle tjenestekområder innen Anskaffelser, Eiendom og lønn & regnskap under Politiets fellestjenester (PFT)).

¹⁹ Som påpekt i kapittel 2 er Politiets sikkerhetstjeneste ekskludert fra analysene.

²⁰ Tallene er beregnet som et gjennomsnitt av månedlig bemanning det aktuelle året, se vedlegg for en nærmere forklaring.

Som en del av HSO-prosjektet er arbeidsgiveransvaret for alle IKT-medarbeidere i politidistriktene (totalt 104 medarbeidere) overført til Politiets IKT-tjenester (PIT) i løpet av 2016. I tillegg er medarbeidere fra PFT Samband (totalt 23 medarbeidere) overført til PIT. I 2017 var det en bemanningsøkning på ca. 15 som i hovedsak skyldtes oppbemanning av PITs døgnåpne senter for overvåking og support som åpnet 1.1.2017. I 2018 var det en bemanningsøkning i PIT på ca. 20 som i hovedsak skyldes oppbygging av funksjoner innenfor informasjonssikkerhet og beredskap, samt økt behov for kompetanse på mobile løsninger. Bemanningsøkningen har bidratt til økt sikkerhet innenfor IKT.

Gjennom REAL-prosjektet er politiets administrative støttefunksjoner innen Anskaffelser, Eiendom og Lønn & regnskap samlet og organisert i PFT. PFT har overtatt kantine/renhold/drift fra alle politidistrikt og særorgan pr. 31.12.2018. Fra politidistriktene og særorgan er det overført 173 ansatte. Det er kun Politihøgskolen som gjenstår. Personalløpet for Politihøgskolen vil gjennomføres i 2019 og 2020. Etablering av Lønn- og regnskapsenheten i Kristiansund med ca. 50 årsverk var ferdig i 2017. Samlingen av fellestjenester under PFT bidrar til økt profesjonalitet i innkjøp av fellestjenester.

Oslo politidistrikt har flest antall årsverk i etaten med 3 096²¹ årsverk i 2018. Øst politidistrikt er nest største distrikt, og Sør-Øst politidistrikt er det tredje største distrikt, målt i antall årsverk totalt. Geografisk er Oslo politidistrikt relativt lite, men politidistriktet har desto flere innbyggere og den største saksmengden av alle politidistrikt. I tillegg har Oslo politidistrikt over lang tid hatt ansvar for en del særskilte oppgaver, som nasjonalt ansvar for Kongehusets sikkerhet og nasjonale beredskapsoppgaver, noe som fordrer ekstra ressurser.

²¹ Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. Dette omfattet om lag 110 årsverk. I tallgrunnlaget for 2017 inngår Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt siden 1.1 2017.

Tabell 6.2 Antall årsverk totalt fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2014-2018¹⁾

	2014		2015		2016		2017		2018		Endring i prosent 2014-2018	Endring i prosent 2017-2018
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	604	614	624	626	624	630	650	648	673	677	10 %	4 %
Finnmark politidistrikt	345	343	367	352	367	378	361	363	395	377	10 %	4 %
Innlandet politidistrikt	779	774	795	789	789	797	845	820	890	874	13 %	7 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	497	492	509	510	513	514	561	520	543	553	12 %	6 %
Nordland politidistrikt**	670	662	674	669	678	673	629	638	620	622	-6 %	-3 %
Oslo politidistrikt*	2 972	2 865	3 028	2 973	2 930	2 982	3 124	3 087	3 152	3 096	8 %	0 %
Sør-Vest politidistrikt	1 068	1 043	1 114	1 081	1 114	1 107	1 181	1 157	1 243	1 205	15 %	4 %
Sør-Øst politidistrikt	1 512	1 511	1 545	1 543	1 532	1 560	1 584	1 570	1 580	1 601	6 %	2 %
Troms politidistrikt**	308	306	317	314	343	331	442	402	496	467	53 %	16 %
Trøndelag politidistrikt	934	919	939	942	968	942	1 014	986	1 025	1 033	12 %	5 %
Vest politidistrikt***	1 224	1 211	1 229	1 229	1 270	1 249	1 294	1 305	1 272	1 283	6 %	-2 %
Øst politidistrikt	1 632	1 612	1 725	1 676	1 645	1 681	1 796	1 724	1 854	1 822	13 %	6 %
SUM DISTRIKT	12 546	12 352	12 866	12 703	12 771	12 844	13 481	13 221	13 744	13 609	10 %	3 %
KRIPOS	491	486	508	499	521	512	549	525	606	562	16 %	7 %
Økokrim	148	145	149	151	148	147	155	149	167	154	6 %	3 %
Utrykningspolitiet	49	49	46	47	44	45	60	60	62	60	24 %	0 %
Politets utlendingsenhet	615	544	767	677	854	829	739	781	715	732	35 %	-6 %
SUM SÆRORGAN	1 303	1 223	1 470	1 374	1 566	1 532	1 504	1 515	1 550	1 508	23 %	-1 %
Grensekommisariatet	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0 %	0 %
Nasjonalt ID-senter	37	35	36	35	41	39	36	38	43	39	12 %	4 %
Namsfogden i Oslo*	118	117	114	113	113	114						
Politets Fellestjenester	119	115	125	119	171	135	280	229	348	311	170 %	36 %
Politets IKT-tjenester	228	210	259	244	464	351	485	476	495	488	133 %	3 %
Politidirektoratet	250	221	271	267	286	275	307	304	316	319	44 %	5 %
Polithøgskolen	411	408	416	412	429	420	435	428	444	438	7 %	2 %
SUM ANDRE ENHETER	1 168	1 111	1 224	1 197	1 510	1 339	1 548	1 480	1 651	1 600	44 %	8 %
SUM	15 017	14 685	15 561	15 274	15 848	15 715	16 533	16 217	16 945	16 716	14 %	3 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

*Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. Tallene som presenteres her omtales som om at Namsfogden har inngått i Oslo politidistrikt siden 1.1.2017.

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 6.3 viser fordelingen av politiårsverk i politidistrikt, særorgan og andre enheter i perioden 2014 til 2018.²² Totalt sett har antall politiårsverk økt med 1 221 årsverk siden 2014, målt som årlig gjennomsnitt. Om lag 91 prosent, eller 1 107 av disse stillingene, har gått til politidistriktene. Sammenlignet med 2017 har både Politets utlendingsenhet og Utrykningspolitiet redusert antall politiårsverk med henholdsvis 5 og 14 prosent.

²² Se vedlegg 2 for fordeling av årsverk for sivile og jurister på politidistrikt, særorgan og andre enheter.

Tabell 6.3 Antall politiårsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2014-2018¹⁾

	2014		2015		2016		2017		2018		Endring i prosent 2014-2018	Endring i prosent 2017-2018
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	411	427	436	435	431	439	454	454	477	482	13 %	6 %
Finnmark politidistrikt	209	212	227	212	228	235	221	223	241	228	7 %	2 %
Innlandet politidistrikt	506	501	512	509	516	514	560	541	602	585	17 %	8 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	324	320	334	332	341	337	400	365	386	394	23 %	8 %
Nordland politidistrikt**	434	424	433	431	443	433	423	423	421	421	-1 %	-1 %
Oslo politidistrikt*	1 988	1894	2 033	1975	2 017	2008	2 128	2081	2 155	2104	11 %	1 %
Sør-Vest politidistrikt	693	671	725	700	726	718	804	764	838	817	22 %	7 %
Sør-Øst politidistrikt	989	991	1 021	1020	1 022	1039	1 079	1058	1 095	1099	11 %	4 %
Troms politidistrikt**	190	193	201	199	225	212	287	263	330	307	59 %	17 %
Trøndelag politidistrikt	630	616	637	638	676	643	716	690	707	720	17 %	4 %
Vest politidistrikt***	794	788	815	806	841	822	863	867	855	860	9 %	-1 %
Øst politidistrikt	1 034	1019	1 104	1062	1 037	1061	1 145	1094	1 185	1145	12 %	5 %
SUM DISTRIKT	8202	8056	8478	8318	8501	8461	9079	8823	9292	9163	14 %	4 %
KRIPOS	208	206	210	210	219	210	244	225	287	258	25 %	15 %
Økokrim	30	30	28	31	29	29	34	32	47	39	28 %	23 %
Utrykningspolitiet	28	28	25	26	24	24	17	18	16	16	-43 %	-14 %
Politiets utlendingsenhet	263	218	348	291	317	334	241	264	244	251	15 %	-5 %
SUM SÆRORGAN	529	482	612	556	588	597	536	538	594	563	17 %	5 %
Grensekommisariatet												
Nasjonalt ID-senter												
Namsfogden i Oslo*												
Politiets Felles tjenester	1	1	1	1	2	1	5	4	4	5	367 %	22 %
Politiets IKT-tjenester	4	3	5	4	11	7	10	11	9	9	273 %	-12 %
Politidirektoratet	34	31	41	38	44	42	52	49	55	54	75 %	12 %
Politi høgskolen	109	111	111	110	108	108	109	108	109	109	-1 %	1 %
SUM ANDRE ENHETER	148	145	158	153	165	158	176	171	177	178	22 %	4 %
SUM	8 879	8 683	9 247	9 028	9 254	9 216	9 791	9 532	10 063	9 904	14 %	4 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

*Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. Tallene som presenteres her omtales som om at Namsfogden har inngått i Oslo politidistrikt siden 1.1.2017.

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet.

6.2 Dekningsgrad

Dekningsgrad defineres som forholdet mellom antall politiårsverk og antall innbyggere. Det er en politisk ambisjon om å øke politidekningen til minst 2 politiårsverk per 1 000 innbyggere.²³ Måltallet er et landsgjennomsnitt inklusiv politiårsverk i PST (den sentrale enhet), og ikke et mål per politidistrikt. Det vil være variasjoner i dekningsgrad mellom politidistriktene grunnet kriminalitetsbildet og særskilte utfordringer i det enkelte politidistrikt.

Tabell 6.4 viser dekningsgraden i politiet for perioden 2014 – 2018. For dekningsgraden vises både dekningsgrad per 31. desember hvert år og dekningsgrad som bygger på et beregnet gjennomsnitt av årsverk og antall innbyggere for hvert år.²⁴ Politiet har over tid fått økte bevilgninger som har vært øremerket til nye stillinger. Antall politiårsverk økte med 4 prosent mellom 2017 og 2018, og medførte at dekningsgraden økte fra 1,81 i 2017 til 1,86 i 2018 basert på gjennomsnittstall.

²³ I Politidirektoratet (2008), *Politiet mot 2020. Bemannings- og kompetansebehov i politiet*, ble det fremmet en anbefaling om et slikt nivå på dekningsgraden.

²⁴ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Det er dekningsgrad per 31. desember som danner grunnlag for rapporteringen i politidistriktene. Gjennomsnittsberegninger er av interesse fordi bemanning i politiet varierer i løpet av året. Et gjennomsnitt vil gi et bilde over hvordan bemanningen hvis de ulike sesongvariasjonene ble fordelt over hele året.

Tabell 6.4. Antall årsverk i politistillinger per 1 000 innbyggere. Politidistrikt. 2014-2018¹⁾

	2014		2015		2016		2017		2018		Endring i dekningsgrad 2014-2018	Endring i dekningsgrad 2017-2018
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	1,40	1,46	1,47	1,48	1,44	1,47	1,50	1,51	1,57	1,59	0,13	0,08
Finnmark politidistrikt	2,77	2,82	2,99	2,80	3,00	3,09	2,90	2,93	3,18	3,00	0,19	0,07
Innlandet politidistrikt	1,34	1,33	1,35	1,35	1,36	1,36	1,47	1,43	1,58	1,54	0,21	0,11
Møre og Romsdal politidistrikt***	1,24	1,23	1,28	1,27	1,29	1,28	1,50	1,38	1,44	1,48	0,24	0,10
Nordland politidistrikt**	1,57	1,53	1,56	1,56	1,59	1,56	1,75	1,63	1,74	1,74	0,20	0,11
Oslo politidistrikt*	2,40	2,31	2,42	2,37	2,37	2,37	2,47	2,43	2,48	2,43	0,12	0,00
Sør-Vest politidistrikt	1,35	1,32	1,41	1,36	1,40	1,39	1,55	1,47	1,61	1,57	0,25	0,10
Sør-Øst politidistrikt	1,42	1,43	1,46	1,46	1,45	1,47	1,52	1,49	1,53	1,54	0,11	0,05
Troms politidistrikt**	1,50	1,53	1,57	1,56	1,74	1,65	1,73	1,78	1,98	1,84	0,31	0,06
Trøndelag politidistrikt	1,41	1,38	1,41	1,42	1,48	1,42	1,56	1,51	1,52	1,56	0,17	0,05
Vest politidistrikt***	1,37	1,36	1,39	1,38	1,43	1,40	1,47	1,47	1,45	1,46	0,10	-0,01
Øst politidistrikt	1,49	1,48	1,57	1,52	1,46	1,50	1,58	1,52	1,62	1,57	0,09	0,05
SUM POLITIDISTRIKT	1,59	1,57	1,63	1,60	1,62	1,62	1,71	1,67	1,74	1,73	0,16	0,05
SUM INKL. SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER	1,72	1,69	1,77	1,74	1,76	1,76	1,85	1,81	1,89	1,86	0,17	0,06
SUM INKL. PST	1,77		1,83		1,82		1,91		1,95			

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. Tallene som presenteres her omtales som om at Namsfogden har inngått i Oslo politidistrikt siden 1.1.2017.

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Vest politidistrikt hadde en svak nedgang (-0,01) i dekningsgrad fra 2017 til 2018 og Oslo politidistrikt hadde uendret dekningsgrad fra 2017 til 2018. Øvrige politidistrikt økte dekningsgraden fra 2017 til 2018.

Finnmark politidistrikt har fortsatt den høyeste dekningsgraden med 3 politiårsverk per 1 000 innbyggere. Dette har blant annet sammenheng med at distriktet har ansvar for Storskog grensepasseringssted/Schengen-landegrense.

Oslo politidistrikt har ansvar for en del nasjonale oppgaver, jf. drøfting ovenfor, som bidrar til å forklare hvorfor distriktet har høyere dekningsgrad enn andre politidistrikt. Antall politiårsverk per 1 000 innbyggere for de øvrige politidistriktene varierer mellom 1,46 – 1,84, se tabell 6.4.

Alle ansatte i politiet er med på å ivareta ansvaret og løse oppgavene som er tillagt etaten. Tabell 6.5 viser dekningsgraden totalt for alle stillingstyper. I 2018 var denne dekningsgraden i politidistriktene 2,56 årsverk per 1 000 innbyggere. Inkluderes særorgan og andre enheter i beregningen, var dekningsgraden 3,15 i 2018.

Tabell 6.5. Antall årsverk totalt per 1 000 innbyggere. Politidistrikt 2014-2018¹⁾

	2014	2015	2016	2017	2018	Endring i dekningsgrad 2014-2018	Endring i dekningsgrad 2017-2018
Agder politidistrikt	2,10	2,12	2,12	2,16	2,24	0,13	0,08
Finnmark politidistrikt	4,55	4,65	4,98	4,77	4,95	0,41	0,19
Innlandet politidistrikt	2,05	2,09	2,11	2,16	2,30	0,25	0,14
Møre og Romsdal politidistrikt***	1,90	1,95	1,96	1,96	2,07	0,17	0,11
Nordland politidistrikt**	2,40	2,42	2,42	2,45	2,57	0,17	0,12
Oslo politidistrikt*	3,50	3,56	3,52	3,61	3,58	0,08	-0,03
Sør-Vest politidistrikt	2,06	2,11	2,14	2,23	2,32	0,26	0,08
Sør-Øst politidistrikt	2,18	2,21	2,21	2,21	2,25	0,07	0,03
Troms politidistrikt**	2,42	2,47	2,58	2,72	2,80	0,38	0,08
Trøndelag politidistrikt	2,06	2,10	2,08	2,15	2,24	0,17	0,08
Vest politidistrikt***	2,10	2,11	2,12	2,21	2,18	0,08	-0,04
Øst politidistrikt	2,34	2,40	2,38	2,40	2,50	0,16	0,10
SUM DISTRIKT	2,40	2,45	2,45	2,51	2,56	0,16	0,06
SUM INKL. SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER	2,86	2,94	3,00	3,07	3,15	0,29	0,07

¹⁾ Tabellen bygger på gjennomsnittstall for årsverk hvert år, se vedlegg for en nærmere forklaring. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. Tallene som presenteres her omtales som om at Namsfogden har inngått i Oslo politidistrikt siden 1.1.2017.

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

6.3 Fremskrivning av bemanning og dekningsgrad

I 2018 var den nasjonale dekningsgraden 1,95 politiårsverk per 1 000 innbyggere inkl. PST, målt pr. 31.12.2018, jfr. tabell 6.4. Målet om 2 politiårsverk per 1 000 innbyggere fordrer derfor videre vekst i antall politiårsverk. I hovedsak må dette skje gjennom at tilsetting øker mer enn total avgang i etaten.

Tabell 6.6 viser behov for netto tilgang av nye årsverk for å oppnå og holde en politidekning på 2 per 1 000. Forutsatt at det tilsettes i de 186 stillingene som det er bevilget midler til i 2019, og de 48 stillingene som gjenstår for å nå måltallet i 2018, vil dekningsgraden bli 1,98 ved utgangen av 2019 (målt ved bemanningsstatus per 31.12.2019). For å nå 2 per 1 000 ved utgangen av 2020, må etaten øke med ytterligere 203 årsverk i 2020 inkl. PST (den sentrale enhet). For senere år må det tilføres årlig netto 74 politiårsverk gitt forventningene om middels befolkningsvekst for å holde dekningsgraden på 2,0.

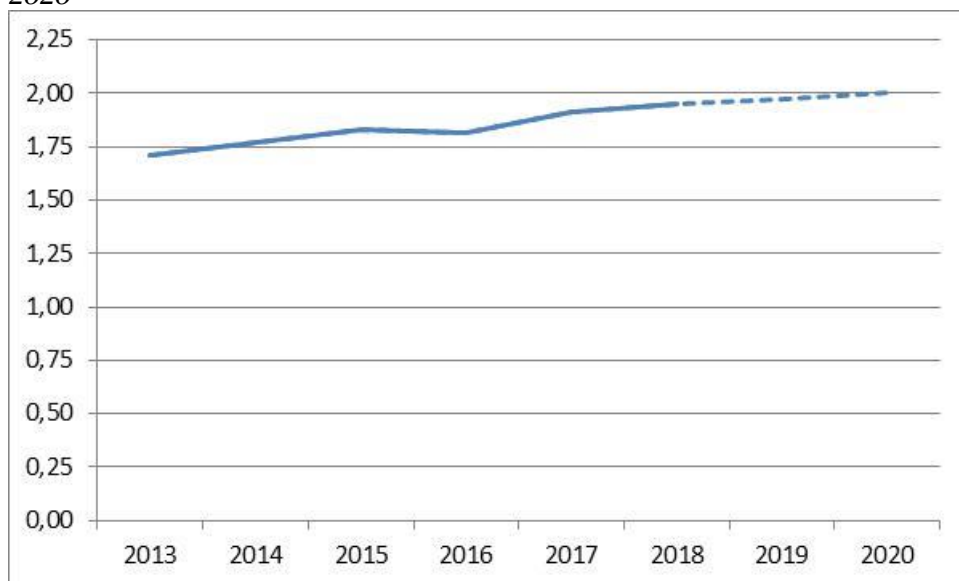
Tabell 6.6 Fremskrivning av fremtidig økning i politiårsverk for å nå 2 per 1 000. 2019 - 2025

År	Netto tilgang politi-årsverk	Politiårsverk per 31.12.	Lav befolkningsvekst	Dekningsgrad Lav bef.vekst	Middels befolkningsvekst	Dekningsgrad Mid. bef.vekst	Høy befolkningsvekst	Dekningsgrad Høy bef.vekst
2018		10 369	5 328 212	1,95	5 328 212	1,95	5 328 212	1,95
2019	234	10 603	5 347 000	1,98	5 368 000	1,98	5 387 000	1,97
2020	203	10 806	5 371 000	2,01	5 403 000	2,00	5 436 000	1,99
2021	74	10 880	5 396 000	2,02	5 440 000	2,00	5 486 000	1,98
2022	74	10 954	5 421 000	2,02	5 477 000	2,00	5 537 000	1,98
2023	74	11 028	5 445 000	2,03	5 514 000	2,00	5 588 000	1,97
2024	74	11 102	5 470 000	2,03	5 551 000	2,00	5 641 000	1,97
2025	74	11 176	5 494 000	2,03	5 588 000	2,00	5 694 000	1,96

Kilde: Politidirektoratet

I figur 6.1 vises politidekningen, gitt forutsetningene ovenfor.²⁵

Figur 6.1. Antall politiårsverk per 1 000 innbyggere. Utgang av året. Prognose for 2019 og 2020

Kilde: Politidirektoratet

6.4 Geografiske og funksjonelle driftsenheter

Organisasjonsmodellen i de nye politidistriktene består av lederstøttestaber og funksjonelle og geografiske driftsenheter. Den besluttede overordnede organisasjonsmodellen skal sikre en enhetlig og mer standardisert organisering i politidistriktene. De geografiske driftsenhetene har ansvar for politioppgavene innenfor et geografisk område i politidistriktet. De utgjør politidistriktets tyngdepunkt med hensyn til tjenesteproduksjon og ressurser, og skal som hovedregel inneha kompetanse, kapasitet og verktøy til å utøve dette ansvaret.^{26 27}

De funksjonelle driftsenhetene ivaretar fellesoppgaver for hele politidistriktet og støtter polititjenesten i de geografiske driftsenhetene med rådgivning, kapasitetsforsterkning og spesialistkompetanse/spesielle verktøy. De skal håndtere bestemte oppgaver, sakstyper eller fagområder som uttrykkelig legges til funksjonelle driftsenheter, samt bidra til å utvikle beslutningsgrunnlag, strategier og planer innenfor sine ansvarsområder på distriktsnivå. I tillegg skal de håndtere oppgaver og sakstyper som det ellers ikke er hensiktsmessig å løse ved geografiske driftsenheter.

I tabell 6.7 fremkommer andelen politiårsverk fordelt på politimester/staber, geografiske og funksjonelle driftsenheter i politidistriktene ved utgangen av 2018. Andelen politiårsverk knyttet til geografiske enheter varierer fra i underkant av 47 prosent i Oslo til i overkant av 72 prosent i Nordland politidistrikt. En forklaring på variasjonene i fordelingen er blant annet ulike valg i forbindelse med plassering av funksjoner, henholdsvis funksjonelt eller geografisk. For eksempel kan kriminalteknikere og hundeførere i noen politidistrikter være plassert i en funksjonell enhet, mens de i et annet politidistrikt er plassert geografisk. Oslo politidistrikt er tillagt ansvaret for nasjonale oppgaver som er organisert i funksjonelle enheter. Dette kan blant annet forklare hvorfor de har en noe lavere andel politiårsverk knyttet til geografiske

²⁵ I denne beregningen er fremskrivingen basert på bemanning pr. 31.12.2018.

²⁶ Rammer og retningslinjer for etablering av nye politidistrikter, pkt. 2.2.1 Hovedprinsipper for organisasjonsmodellen.

²⁷ Unntak: oppgaver som skal organiseres funksjonelt:

- Operativ ledelse/operasjonssentral og politidistriktenes tjenestekontor driftes av Felles enhet for operativ tjeneste.
- Påtalefunksjon utøves av Felles enhet for påtale.
- Utlendings-, grense- og forvaltningsoppgavene organiseres i Felles enhet for utlending og forvaltning eller Felles enhet for utlending, forvaltning og sivil rettspleie.
- Felles enhet for etterretning, forebygging og etterforskning.

driftsenheter. Samlet for alle politidistrikt er fordelingen av politiårsverk i politidistriktene om lag 60 prosent i geografiske driftsenheter og 40 prosent i de funksjonelle driftsenhetene.

Tabell 6.7 Andelen politiårsverk fordelt på politimester/staber, funksjonelle og geografiske driftsenheter. Prosent. 31.12.2018

Politidistrikt	Politimester og staber	Funksjonelle driftsenheter	Geografiske driftsenheter
Oslo	0,6 %	52,5 %	46,9 %
Øst	1,4 %	40,6 %	58,0 %
Innlandet	1,2 %	27,8 %	71,0 %
Sør-Øst	1,0 %	37,9 %	61,1 %
Agder	1,9 %	33,7 %	64,5 %
Sør-Vest	1,1 %	42,6 %	56,3 %
Vest	1,5 %	36,3 %	62,2 %
Møre og Romsdal	2,9 %	32,8 %	64,3 %
Trøndelag	1,7 %	30,7 %	67,6 %
Nordland	2,1 %	25,5 %	72,4 %
Troms	1,5 %	30,8 %	67,7 %
Finnmark	1,7 %	42,7 %	55,7 %
Totalt	1,3 %	39,6 %	59,1 %

Kilde: Politidirektoratet

I tabell 6.8 fremkommer andelen for totalt antall årsverk fordelt på politimester/staber, funksjonelle og geografiske driftsenheter ved utgangen av 2018. Andelen årsverk plassert i en geografisk enhet varierer fra i overkant av 38 prosent i Oslo politidistrikt til i underkant av 57 prosent i Nordland politidistrikt. Både i Oslo og Finnmark politidistrikt er det en relativt høy andel ansatte i de funksjonelle driftsenhetene. I Finnmark skyldes dette blant annet at det er et lite distrikt og derfor bruker relativt sett en stor andel av ressursene på å bemanne alle roller og fagmiljøer. I Oslo er en av årsakene til dette at avstandene er små og mye kan samles i funksjonelle enheter. I Troms politidistrikt er andelen årsverk tilknyttet politimester/stab relativt høy. Dette skyldes blant annet at Barnehuset i Troms politidistrikt er underlagt Stab virksomhetsstyring, mens det i øvrige politidistrikter er lagt til funksjonelle enheter. Variasjonene i fordelingen mellom politidistriktene kan, i tillegg til forklaringene som ble gitt til fordelingen av antall politiårsverk i tabell 6.7, i noen grad henføres til ulike valg i plassering av funksjonene forvaltning, sivil rettspleie og interne administrative oppgaver m.m. Samlet for alle politidistrikt er andelen som er geografisk plassert i overkant av 47 prosent, og andelen som er funksjonelt plassert i overkant av 48 prosent. Sammenlignet med fordelingen av politiårsverk, er fordelingen av totale årsverk mer lik mellom funksjonelle og geografiske driftsenheter. Dette skyldes blant annet at sivile jobber mer på funksjonelt nivå.

Tabell 6.8 Andelen årsverk fordelt på politimester/staber, funksjonelle og geografiske driftsenheter. Prosent. 31.12.2018

Politidistrikt	Politimester og staber	Funksjonelle driftsenheter	Geografiske driftsenheter
Oslo	3,0 %	58,6 %	38,4 %
Øst	4,2 %	50,4 %	45,4 %
Innlandet	3,8 %	40,0 %	56,2 %
Sør-Øst	3,8 %	45,3 %	50,9 %
Agder	5,5 %	41,6 %	53,0 %
Sør-Vest	3,7 %	50,7 %	45,6 %
Vest	4,3 %	47,6 %	48,1 %
Møre og Romsdal	5,7 %	40,1 %	54,1 %
Trøndelag	4,9 %	39,6 %	55,4 %
Nordland	4,8 %	38,4 %	56,8 %
Troms	8,9 %	38,9 %	52,2 %
Finnmark	7,3 %	54,0 %	38,7 %
Totalt	4,3 %	48,3 %	47,4 %

Kilde: Politidirektoratet

6.4.1 Funksjonelt organisert, men geografisk plassert

Tar en utgangspunkt i stedsplassing av medarbeidere – en medarbeider kan være funksjonelt organisert, men geografisk plassert – blir fordelingen en annen. En fordeling av medarbeidere på hovedsete kontra et geografisk tjenestested viser at om lag 31 prosent av medarbeidere i politistillinger er stedsplassert ved hovedsete og 69 prosent er stedsplassert ved andre tjenestesteder. Tar en utgangspunkt i alle ansatte er ca. 38 prosent plassert ved hovedsete og 62 prosent plassert ved andre tjenestesteder.²⁸

Som følge av at det er gjort ulike valg vedrørende plassering av funksjoner i hhv. funksjonelle eller geografiske enheter og at medarbeidere i funksjonelle enheter kan være stedsplassert sentralt eller ved geografiske tjenestesteder, vil andelen ikke være sammenlignbare mellom politidistriktene. Dette gjelder både for fordeling av funksjonelt eller geografisk organisert og en fordeling basert på sentralt eller geografisk stedsplassing av medarbeidere. Valg av plassering er basert på tilpasning til lokale forhold samt lokal forhandling av strukturelle endringer.

²⁸ Medarbeidere ansatt ved politistasjonsdistrikt/politistasjon tilknyttet hovedsete er kategorisert under "Tjenestested" og ikke hovedsete. Tallgrunnlaget viser et øyeblikksbilde og er basert på hvor medarbeidere har sitt oppmøtested pr. 01.02.2019 og viser ikke organisatorisk tilhørighet.

6.5 Årsverk i politiet per kommune

I figur 6.2 gis en oversikt over endringer i antall årsverk i politiet fordelt på kommunene i Norge, fra utgangen av 2015 (før nærpolitireformen ble iverksatt) til utgangen av april 2019. Som det fremgår av figuren, er det særlig kommunene med de nye hovedsetene som har fått en sterk økning i antall årsverk denne perioden. Oslo, Tønsberg og Stavanger er blant kommunene som hadde størst økning i antall årsverk. Dette har blant annet sammenheng med at politiet ble organisert med færre hovedseter og færre tjenestesteder ved innføringen av nærpolitireformen. Oppbygning av fellesfunksjoner og samlokalisering av operasjonssentraler i forbindelse med at antall politidistrikt ble redusert fra 27 til 12, medførte særlig en økning i bemanningen i de største byene. Økningen i Oslo kommune er i vesentlig grad påvirket av bemanningsøkning i særorgan og andre enheter. En rekke andre kommuner har fått redusert antall årsverk som følge av disse endringene. For landet som helhet har det vært en økning i antall årsverk i 112 kommuner, ingen endring i 27 kommuner og en nedgang i 207 kommuner i perioden.²⁹ Om lag halvparten av reduksjonen i antall kommuner kan direkte forklares med færre hovedseter og færre tjenestesteder.

Hvor de ansatte i politiet har sitt arbeidssted gir ikke et uttrykk for hvor politiet leverer tjenester. Det skyldes blant annet:

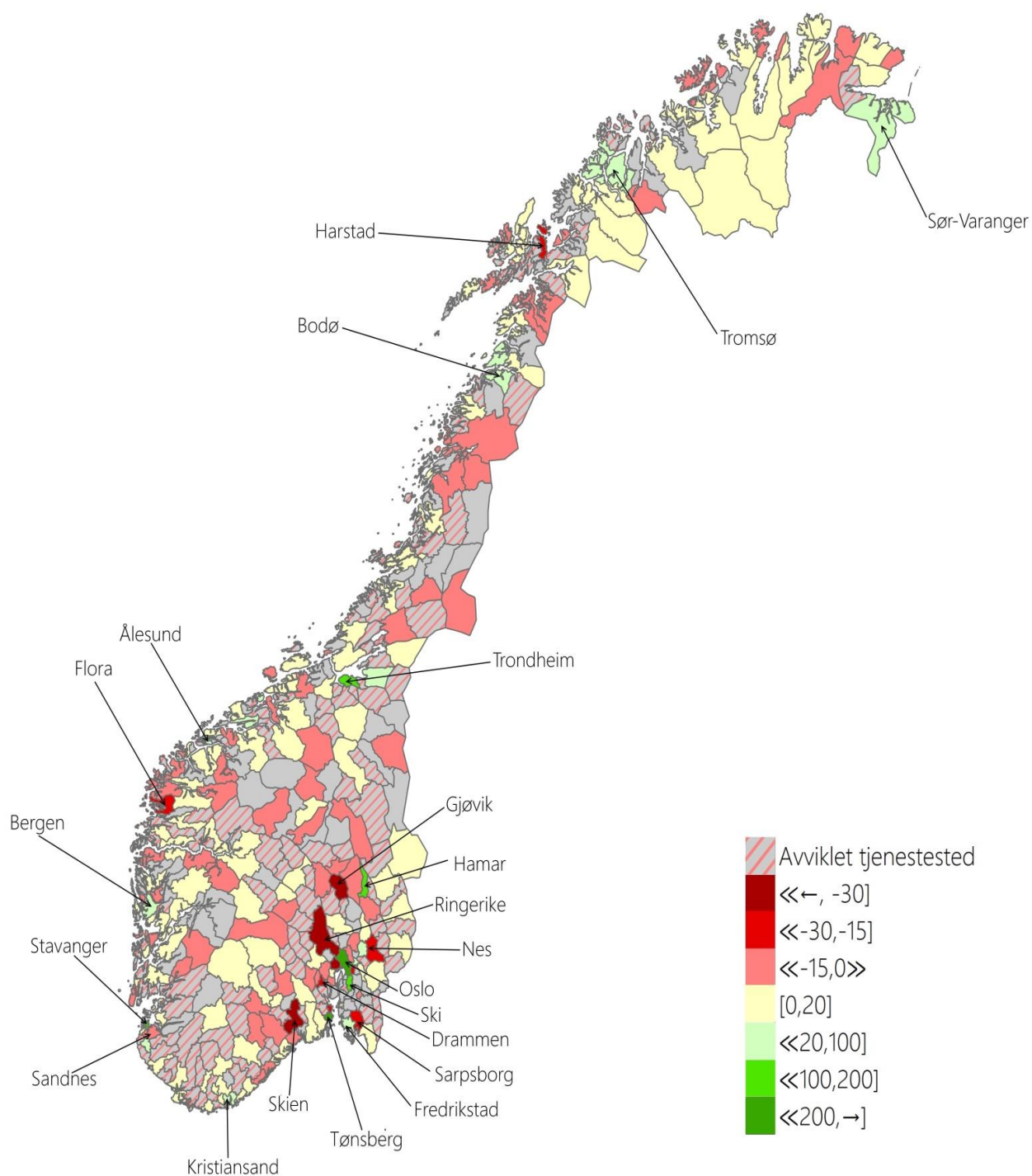
- Det er etablert færre og større og mer robuste operasjonssentraler med tilstrekkelig kraft til å løse større saker. Operasjonssentralene er tilknyttet hovedsetet, men betjener hele politidistriktet.
- Det er etablert felles straffesaksinntak som skal sikre rask og lik behandling av straffesaker i hele distriktet.
- Samlokalisering av ansatte i politidistriktene bidrar blant annet til at små steder får tilgang til store ressurser og bedre kompetanse for å oppklare alvorlig kriminalitet og være forberedt på store hendelser og ulykker som kan ramme et lokalsamfunn. De spesialiserte fagavdelingene som er bygd opp har som oppgave å forebygge, etterforske og påtale kriminalitet i hele politidistriktet samt være en støtte og ressurs for arbeidet i de geografiske enhetene. Små enheter med få ansatte vil ikke kunne ha spesialister på for eksempel avhør av barn eller teknisk etterforskning. Det er derfor bygd opp fagavdelinger med spesialkompetanse. De avdekker nettovergrep i hele distriktet, de etterforsker økonomisk kriminalitet uavhengig av geografi, og de sikrer likhet for loven gjennom å påtale lovbrudd uavhengig av hvor gjerningspersonene har bostedsadresse.
- Medarbeidere i enheter for patruljetjeneste kan være registrert med arbeidssted ved et sentralt tjenestested i tjenesteenheten, men patruljerer hele lensmanns-/politistasjonsdistriktet.³⁰
- Det er ikke registrert og rapportert medarbeidere på alle lensmannskontor. Dette gjelder bl.a. lensmannskontor som har redusert åpningstid. Medarbeidere som betjener disse kontorene kan ha oppmøtested ved flere tjenestesteder på ulike ukedager, men kan kun registreres/rapporteres som ansatte på ett tjenestested. Medarbeideren kan i slike tilfeller være registrert på et annet tjenestested (i annen kommune) i tjenesteenheten. Tilsvarende gjelder for enkelte lensmannskontor før reformen.

Politiet sentraliserer og samlokaliserer innenfor politidistrikter som et svar på endringer i den kriminaliteten som begås i hele landet. Organisert kriminalitet med forgreininger internasjonalt, vold og overgrep mot barn som i økende grad foregår på nett, og behovet for beredskap mot terror og kriser. Alt dette øker, mens vinningskriminaliteten går ned, og det stiller andre krav til politiet.

²⁹ Beregningene omfatter kun de kommunene hvor det er registrert ansatte i politiet.

³⁰ I tillegg til staber og funksjonelle enheter er distriktene organisert i geografiske driftsenheter. De geografiske driftsenhetene er inndelt i lensmanns-/politistasjonsdistrikt (tjenesteenheter). Innenfor tjenesteenhetene er det flere lensmannskontor/politistasjoner (tjenesteder).

Figur 6.2 Endring i antall årsverk i politiet per kommune. 31.12.2015-30.04.2019¹⁾

¹⁾ Tallene omfatter medarbeidere ved alle enhetene i politiet.
Kilde: Politidirektoratet

6.6 Årsvervskostnader i politiet

I dette avsnittet beregnes årsvervskostnader for politistillinger, sivile stillinger og påtalejurister. Formålet er å få anslag på årsvervskostnader i etaten. Et slikt grunnlag er blant annet nyttig når det tildeles bevilgninger for å øke bemanningen i politiet.

For politistillingene er det beregnet en sats for stillingskoden politibetjent 1 og en sats for stillingskoden politioverbetjent. For de sivile stillingene er det beregnet en sats for stillingskoden rådgiver og en for stillingskoden seniorrådgiver. Hensikten med disse valgene av stillingskoder er å gjøre et skille mellom årsvervskostnaden til stillinger med lav ansiennitet og de med høyere ansiennitet. For stillingskategorien jurist, er det beregnet en gjennomsnittlig årsvervskostnad for en påtalejurist, uavhengig av ansiennitet.³¹

Årsvervskostnader kan teoretisk sett dekomponeres som en sum av:

- Stillingsrelaterte kostnader
- Andre driftskostnader (direkte og indirekte)
- Kapitalkostnader/investeringer

Nedenfor følger en oversikt over kostnadskomponentene som er benyttet i utregningen av årsvervssatsene. Det er tatt utgangspunkt i regnskapet for 2018 og beregnet gjennomsnittskostnader³² ved å dele de ulike kostnadskomponentene på antall årsverk³³ i 2018.³⁴ For beregning av årsvervskostnader til politistillingene er det tatt utgangspunkt i regnskapet til politidistriktene. For beregning av årsvervskostnader for de sivile stillingene og juriststillingene er det tatt utgangspunkt i regnskapet til både politidistriktene, særorganene og de andre enhetene i politiet.

- *Materiell.* Består av komponentene IKT-materiell, transport, politiutstyr, kontor, inventar, og diverse. Utgiftspostene transport og politiutstyr er kun aktuelle for beregning av årsvervskostnaden for politiårsverk, da det primært er denne gruppen som anvender dette materiellet i politidistriktene. Eksempelvis er transportutgiftene i politidistriktene i stor grad knyttet til bil.
- *Møte og kurs.* Posten omfatter møteutgifter, arrangørkostnader og deltakeravgift på kurs og seminar, samt utdanningsutgifter til etter- og videreutdanning.
- *Reise.* Posten omfatter reiseutgifter.
- *EBA-utgifter.* Posten inkluderer husleie, pluss drift og vedlikehold av bygninger.
- *Investeringer.* For å bidra til å oppnå etatens strategiske mål settes det hvert år av midler til investeringer og utviklingstiltak, også kalt den strategiske utviklingsporteføljen. I 2018 var utviklingsporteføljen på om lag 547 mill. kroner, jfr. drøfting i kap. 3. Utgiftene til investeringer deles på antall årsverk i etaten. Investeringsposten er ikke inkludert i beregningen av sivile årsvervskostnader da investeringer i stor grad er tilknyttet arbeidsoppgaver og mål som er rettet mot den operative delen av politiet. Det kan påløpe store investeringskostnader for sivil personell, men det er ikke hensyntatt i denne beregningen.
- *Fellestjenester.* Bemanningsveksten av politiansatte vil også kunne gi økte kostnader i form av økt behov for administrasjon og fellestjenester. Dette gjelder blant annet støttetjenester som leveres fra Politidirektoratet³⁵, Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjenester. Driftskostnadene i disse enhetene er derfor også tatt med i årsvervskostnaden, og utgiften deles på antall årsverk i etaten. Fellestjenester er ikke inkludert i beregningen av sivile årsvervskostnader.

³¹ Påtalejurist omfatter stillingskodene politifullmektig, politiadvokat og politiadvokat 2.

³² Det er vanlig å skille mellom grensekostnad og gjennomsnittskostnad. Grensekostnaden defineres gjerne som kostnaden ved å ansette ett årsverk mer. I tillegg kan det skilles mellom kortsiktige og langsiktige grensekostnader. Kortsiktige grensekostnader inkluderer driftskostnader, mens langsiktige grensekostnader i tillegg inkluderer kapitalkostnader/investeringer knyttet til ny kapasitet. Innenfor velferdsøkonomien sier teorien at offentlige tjenester bør prises i henhold til langsiktige grensekostnader, dvs. kostnadene ved å fremskaffe ny kapasitet pluss driftskostnader for å realisere en effektiv ressursallokering, se for eksempel Theisen og Johnsen (1992). Som indikator på langsiktig grensekostnad anvendes gjennomsnittskostnad der vi også tar med kapitalkostnader/investeringer.

³³ Antall årsverk er beregnet som et gjennomsnitt for året 2018.

³⁴ Antall årsverk det deles på varierer med kostnadskomponenten og stillingskoden.

³⁵ I tidligere beregninger er det benyttet driftsutgiftene til Politihøgskolen. Denne er nå erstattet med driftsutgiftene i Politidirektoratet.

kostnader da fellestjenester i stor grad tilknyttet arbeidsoppgaver og mål som er rettet mot den operative delen av politiet.

- **Lønn.** Det er gjort et uttrekk over utbetalt lønn fra lønns- og regnskapssystemet SAP for november 2018. Basert på dette er det beregnet en gjennomsnittslønn for stillingskodene inkludert faste og variable tillegg. Overtid og feriepengar er inkludert i lønnsberegningen.
- **Pensjonskostnad.** Pensjonskostnaden er beregnet som 12 prosent av grunnlønn pluss faste tillegg. I tillegg inkluderes 12 prosent av de variable tilleggene, hvor maksimalt grunnlag for beregning er 56 000 kroner.
- **Arbeidsgiveravgift.** Differensiert arbeidsgiveravgift i Norge gjør at satsen vil variere fra politidistrikt til politidistrikt. Det er derfor beregnet en gjennomsnittlig sats for politidistriktene sett under ett. Satsen som er lagt til grunn er på 13,03 prosent.

Tabell 6.9 viser anslag på gjennomsnittlige årsverkskostnader for stillingskodene. Som det fremgår kan gjennomsnittlig årsverkskostnad for en politibetjent 1 anslås til 1 046 000 kroner³⁶ og gjennomsnittlig årsverkskostnad til en politioverbetjent anslås til 1 310 500 kroner i 2018.

Tabell 6.9. Anslag på årsverkskostnad for politibetjent 1, politioverbetjent, rådgiver, seniorrådgiver og påtalejurist. Målt i 2018-kroner

	Politistillinger		Sivile stillinger		Juriststillinger
	Politibetjent 1	Politioverbetjent	Rådgiver	Seniorrådgiver	Påtalejurist
Materiell					
- IKT*	23 500	23 500	43 900	43 900	43 900
- Transport	39 200	39 200	-	-	-
- Polititstyr	16 100	16 100	-	-	-
- Kontor	5 600	5 600	5 900	5 900	5 900
- Inventar	3 500	3 500	3 700	3 700	3 700
- Diverse	3 100	3 100	8 800	8 800	8 800
EBA	90 800	90 800	98 400	98 400	98 400
Møte og kurs	3 600	3 600	6 400	6 400	6 400
Reiser	6 000	6 000	9 200	9 200	9 200
Fellestjenester	153 600	153 600	-	-	153 600
Investering	32 700	32 700	-	-	32 700
Stillingsrelaterte kostnader	377 700	377 700	176 300	176 300	362 600
Lønn	539 700	752 200	553 000	705 000	743 800
Arbeidsgiveravgift	70 300	98 000	72 000	91 900	96 900
Pensjonskostnad	58 300	82 600	63 900	80 800	84 600
Årsverkskostnad	1 046 000	1 310 500	865 200	1 054 000	1 287 900

*For beregning av IKT-kostnadene til de sivile stillingskodene og påtalejuristene er utgiftene til Samband og Nødnett fjernet, grunnet at dette anses som en felles investering for hele etaten og dermed ikke noe som bør beregnes inn i en sivil eller juridisk stillingskode.

Kilde: Politidirektoratet

Det understrekes at dette er en grov illustrasjon på årsverkskostnaden til de ulike stillingene. For flere av utgiftskomponentene er det krevende å basere seg på gjennomsnittskostnader ved beregning av årsverkskostnader. Eksempelvis for EBA-utgiftene er det betydelige forskjeller mellom politidistriktene for hvor store husleieutgifter per årsverk man har. Dette skyldes blant annet at behovet for antall lokasjoner og prisen per kvadratmeter varierer.

³⁶ Årsverkskostnaden for PB1-stillinger er noe lavere i 2018 enn i 2017, se ressursanalyse 2017. Som anslag på overtidskostnader ble det i 2017 benyttet et gjennomsnitt for alle politistillinger, mens det i 2018 har blitt beregnet faktiske overtidskostnader per stillingskode.

7 VEDLEGG 1. DATAKILDER OG DATABEHANDLING

Regnskapstall for alle enheter over hele perioden er innhentet fra etatens økonomisystem. Grunnlaget for kontoføringen i den enkelte enhet er kontoplan for politi- og lensmannsetaten. Etaten fører regnskap etter kontantprinsippet. Nærmere opplysninger om lønnsutgifter er hentet fra politiets lønns- og personalsystem (SAP). Tall for overtid er basert på utbetalt overtid og ikke opptjent overtid. Alle politidistrikter og særorgan benyttet SAP fra mai 2008. Årsverkstallene inkluderer antall lønnede årsverk, men ekskluderer ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne.

For å fange opp variasjoner gjennom året, er det foretatt et uttrekk av alle lønnede ansatte den siste datoen i hver måned. Med utgangspunkt i de ansattes stillingsandel og tilstedeværelsesgrad innenfor ulike typer ulønnede permisjoner og eventuell uføregrad, er det beregnet antall lønnede månedsværk. Gjennomsnittet av antall lønnede månedsværk for et år er benyttet til å beregne antall årsverk per år. I tillegg vises antall årsverk per 31. desember hvert år. Det er dekningsgrad per 31. desember som danner grunnlag for rapporteringen i politidistriktene. Gjennomsnittsberegninger er av interesse fordi bemanning i politiet varierer i løpet av året. Et gjennomsnitt vil gi et bilde over hvordan bemanningen hadde vært hvis de ulike sesongvariasjonene ble fordelt over hele året.

Fra 1.1.2010 ble det gjort en endring i rutiner for avlønning av beordrede³⁷ til Utrykningspolitiet. Politidistriktet hvor den enkelte var ansatt skulle utbetale lønnen til de som jobber i Utrykningspolitiet. Politidistriktet fikk kompensert disse midlene gjennom budsjettrammen (fast lønn) og korreksjoner i løpet av året (variabellønn). Fra og med 1.1.2016 ble ikke variabellønn for UP- personell belastet regnskapene til det politidistriktet den enkelte er ansatt. Fast lønn blir fortsatt belastet politidistriktene. Dette medfører at stillingsutgiftene i Utrykningspolitiet har blitt redusert fra 2010, selv om antallet årsverk har økt. Samme avlønningsrutine gjelder også for beordrede til Reinpolitiet (Finnmark politidistrikt). (Merknad. Dette skal sjekkes nærmere)

Ansatte som lønnes av etaten, men som er i utenlandstjeneste, vil være inkludert i beregningen av årsverk. De som er i utenlandstjeneste vil i all hovedsak ha stillingskode som internasjonal rådgiver, som er en sivil stillingskode. Lønnsutgiftene i forbindelse med utenlandstjeneste refunderes fra Utenriksdepartementet. Ved permisjon fra en stilling i etaten for å jobbe et annet sted i etaten, vil man være lønnet og dermed telles der man faktisk jobber. Dersom man er beordret til å jobbe et annet sted i etaten enn der man opprinnelig er ansatt, vil man lønnes fra og dermed telles som årsverk der man opprinnelig er ansatt. Enhet for registrerte utgifter og årsverk er dermed sammenfallende. På grunn av utenlandstjeneste og beordringer kan noen politidistrikt være registrert med flere lønnede årsverk enn det de faktisk har tilgjengelig i distriktet.

Ved internhandel vil den ene enhets utgift være en annen enhets inntekt, og i prinsippet være et nullsumspill for etaten som helhet. Den enkelte enhets utgifter til materiell og polititjenester inngår som en del av enhets driftsutgifter. Inntekter fra internhandel kan disponeres av enheten, og må derfor trekkes fra driftsutgiftene for å gi et mer reelt bilde av økonomien i både enheten og etaten totalt. Eksempelvis kjøper Politiets fellestjenester (PFT) inn uniformer som selges videre til politidistrikt og særorgan. Dersom det ikke korrigeres for inntekter fra internhandel, vil uniformen utgiftsføres to ganger – både ved innkjøp i Politiets fellestjenester (som kjøp av varer for videresalg) og ved videresalg til en annen enhet. Brutto omsetning (utgifter) i Politiets fellestjenester (PFT) må derfor reduseres for denne omsetningen for å gi det riktige kostnadsbilde av enhets drift. Samme prinsippet gjelder ved kjøp/salg av polititjenester mellom politidistrikt og særorgan.

³⁷ Etter § 21 i Politiloven kan embets- og tjenestemenn i politi- og lensmannsetaten beordres til midlertidig å gjøre tjeneste i annet distrikt, i et av politiets særorganer, i departementet, i Politidirektoratet eller til å tjenestegjøre uten hensyn til distriktsgrenser, samt å gjennomgå kurs ved Politihøgskolen eller annen utdanning for polititjenesten. På samme måte kan embets- og tjenestemenn i Politidirektoratet beordres til midlertidig tjeneste i et politidistrikt, i et særorgan eller i departementet.

8 VEDLEGG 2. ANTALL ÅRSVERK FOR SIVILE OG JURISTER

Tabell 8.1 Antall årsverk i juriststillinger fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2014-2018

Juriststillinger	2014		2015		2016		2017		2018	
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	34	32	36	35	37	35	36	36	38	37
Finnmark politidistrikt	17	17	16	17	16	18	15	16	18	15
Innlandet politidistrikt	37	37	41	39	41	43	43	42	41	42
Møre og Romsdal politidistrikt***	24	23	26	24	28	27	28	28	29	28
Nordland politidistrikt**	37	38	40	40	41	42	39	41	42	41
Oslo politidistrikt*	153	144	159	158	163	160	166	165	183	175
Sør-Vest politidistrikt	66	68	75	71	75	72	78	78	77	75
Sør-Øst politidistrikt	97	92	99	98	103	102	101	100	100	99
Troms politidistrikt**	19	18	20	18	19	20	24	22	27	26
Trøndelag politidistrikt	47	48	52	53	53	55	53	52	54	54
Vest politidistrikt***	66	62	69	67	77	72	79	78	75	77
Øst politidistrikt	93	88	102	98	109	109	114	109	114	115
SUM DISTRIKT	690	666	734	719	761	754	775	766	798	784
KRIPOS	17	17	18	17	17	18	20	19	22	20
Økokrim	35	34	33	34	32	32	34	32	33	32
Utrykningspolitiet	2	1	2	2	3	3	2	3	3	3
Politiets utlendingsenhet	10	10	15	13	14	16	12	14	19	17
SUM SÆRORGAN	64	63	68	66	65	69	68	68	77	72
Grensekommisariatet									0	0
Nasjonalt ID-senter									0	0
Namsfogden i Oslo*										
Politiets Fellesjenester (fra 01.03.2014)									0	0
Politiets IKT-tjenester (fra 01.03.2014)			2	1	2	2	2	2	1	2
Politidirektoratet	11	12	12	12	11	12	12	11	9	9
Politi høgskolen	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3
SUM ANDRE ENHETER	15	16	17	16	16	17	17	16	13	14
SUM	769	745	819	801	843	840	860	850	888	870

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 8.2 Antall årsverk i sivile stillinger fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2014-2018

Sivile stillinger	2014		2015		2016		2017		2018	
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt
Agder politidistrikt	160	155	152	156	156	156	160	158	158	157
Finnmark politidistrikt	119	114	124	123	123	126	125	124	136	133
Innlandet politidistrikt	236	236	242	241	232	240	242	237	247	248
Møre og Romsdal politidistrikt***	149	150	149	153	144	150	133	128	129	131
Nordland politidistrikt**	200	201	201	199	193	198	167	174	157	160
Oslo politidistrikt*	832	827	836	839	750	813	831	840	814	817
Sør-Vest politidistrikt	309	305	314	310	313	316	299	316	327	312
Sør-Øst politidistrikt	425	428	425	425	408	419	404	412	385	402
Troms politidistrikt**	99	95	97	97	99	99	131	117	139	135
Trøndelag politidistrikt	257	255	250	251	240	244	245	244	265	259
Vest politidistrikt***	364	361	346	357	352	355	352	361	342	346
Øst politidistrikt	506	505	519	516	498	511	537	522	556	561
SUM DISTRIKT	3 654	3 629	3 654	3 666	3 509	3 628	3 627	3 632	3 653	3 662
KRIPOS	266	263	280	273	285	284	286	281	297	284
Økokrim	83	80	88	87	87	86	87	85	87	83
Utrykningspolitiet	19	19	19	20	17	17	41	39	43	41
Politiets utlendingsenhet	342	316	404	372	524	479	487	504	452	464
SUM SÆRORGAN	710	678	791	751	912	866	901	909	879	872
Grensekommisariatet	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Nasjonalt ID-senter	37	35	36	35	41	39	36	38	43	39
Namsfogden i Oslo*	118	117	114	113	113	114				
Politiets Fellesjenester (fra 01.03.2014)	118	115	124	118	169	134	275	225	344	306
Politiets IKT-tjenester (fra 01.03.2014)	224	209	252	239	451	342	473	463	485	477
Politidirektoratet	205	178	218	218	231	221	243	245	252	255
Politi høgskolen	298	293	302	299	318	309	323	317	333	325
SUM ANDRE ENHETER	1 005	953	1 050	1 028	1 329	1 164	1 355	1 293	1 462	1 408
SUM	5 369	5 260	5 495	5 445	5 751	5 659	5 882	5 834	5 994	5 942

Kilde: Politidirektoratet

9 VEDLEGG 3. INNHOLD I DE ULIKE UTGIFTSPOSTENE

Tabell 9.1 Kontooversikt for de ulike utgiftspostene som benyttes i rapporten¹⁾

1. Personell	50013	67966	3. Materiell	66406	64502	67931
Arbeidsgiveravgift	50014	67967	Annonser og profilering	66421	64601	Legetjenester
54001	50015	67968	68301	66441	64602	53311
Bevertning	50016	Refusjoner	73201	66451	64603	53312
43011	50017	57001	73221	66461	64604	53319
43012	50018	57101	Diverse	66471	66801	67901
Diverse	50019	57201	40001	69001	66809	67902
59001	50021	57901	40601	69002	70001	67909
59002	50049	58001	43021	69005	70002	Tolkjetjenester
59101	50091	58002	45001	69021	70202	53321
59102	50501	58101	49001	Inventar	70203	53322
59103	50502	58102	49701	49501	70204	53323
59104	50503	58901	64001	49502	70206	53324
59601	50504	Reise	64901	49503	70241	67921
59901	50505	71001	65001	49601	70251	67922
59902	50506	71301	65101	64101	70401	67923
59908	50509	71302	65906	65401	70402	67924
59909	50591	71311	65999	Kjøpte varer for videresalg	70403	67926
73501	51001	71314	66481	43001	70406	67927
74001	51002	71315	66601	31001 ²⁾	70909	Utd.tjenester
74101	51003	71316	66741	Kontor	4. Tjenester	53302
77101	51004	Reise - uttransport	66791	61001	Adm. konsulenttjenester	53303
Fordel	51005	71304	66991	61101	67301	53304
52001	51011	71312	73001	61901	67311	67991
52101	51012	71313	75001	68001	67321	67992
52201	51013	Fellesutgifter	75501	68201	67401	Økonomitjenester
52301	51014	64216	75601	68401	Andre fremmede tjenester	53341
52401	51015	67965	76001	68406	67999	67001
52501	51016	2. EBA	76021	68411	Andre tjenester	67002
52809	51017	Diverse	76031	68991	47001	67003
52901	51018	48001	IKT-materiell	69401	53301	5. Diverse
53001	51019	63901	43031	Politistyr	53351	Diverse
53002	51021	63911	47401	49231	67402	77701
59201	51049	63912	49801	49911	67911	77702
59301	51091	63914	49802	49912	67939	77703
Godtgjørelse	51501	63916	49805	49921	67971	77709
53901	51502	63917	49811	49931	67981	77909
53902	51503	63999	49812	49941	67982	77971
53903	51504	Drift	49821	49951	69402	78201
53904	51505	63601	49841	49952	Diverse	78301
53909	51506	63602	49851	65701	67952	78701
55001	51509	63611	49861	65702	67953	78702
55301	51591	63621	64201	65703	67954	78703
71371	54201	63641	64301	65704	Etterforsknings-tjenester	78707
71501	Lønns-godtgjørelse	63651	64305	65901	67941	78711
71901	50007	Energi	64401	65902	67943	81501
IKT-tjenester	50009	63401	65201	65903	67951	81511
31415	Møter/kurs	Husleie	65501	65904	69071	81601
31416	59903	63011	65502	65911	IKT-tjenester	81909
Interne felleskostnader	68601	63012	65505	66711	67101	84001
64219	68611	63101	65521	66721	67111	84101
Interne timer	68701	63102	65541	66731	67121	84701
67969	68702	63201	65551	Transport	67201	85101
Lønn	68703	63202	65561	49211	67202	85301
50001	68801	Vedlikehold	65621	49221	67211	85501
50002	Polititjenester	66001	65905	49311	67212	87201
50010	31411	66002	66401	49312	67221	87601
50011	67961	66301	66402	49313	Juridiske tjenester	87701
50012	67962	66302	66405	64501	53331	87801

¹⁾ Tilhørende kontonavn til kontonummer kan lastes ned fra DFØ:

<https://dfo.no/filer/Fagområder/Standard-kontoplan/Standard-kontoplan-med-endringer-av-29.11.18.xlsx>

²⁾ Konto for internhandel i perioden 2014-2017.

Kilde: Kontoplan for Politi- og lensmannsetaten og Politidirektoratet